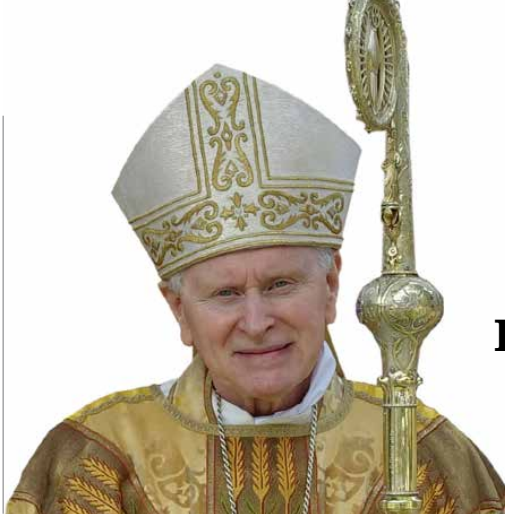

**Paavi kauhistui
Ranskan hyväksi-
käyttöraportista s. 4**

**Piispainkokouksen
täysistunto Prahassa s. 8**

**Maailman lähetyspäivä:
Pyhän isän viesti s. 12**

**Emerituspiispa
Teemu Sippo SCJ:
Ekumenian kehitys
Suomessa s. 10**

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 8 • 8.10.2021

**Paavi Franciscus
Budapestissä s. 6**

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Kirjoja • På svenska • Caritas • Ohjelmat

Pääkirjoitus

Synodaalisuutta tutkimassa

Sunnuntaina 10.10. Vatikaanissa ja seuraavana sunnuntaina 17.10.2021 kaikkialla maailmassa alkaa valmistautuminen katolisen kirkon vuonna 2023 järjestettävään piispainsynodiin kirkon synodaalisuudesta. Tästä syksystä alkaen myös me Suomen katolilaiset pääsemme osallistumaan piispainsynodin valmisteluvaiheeseen, kun materiaalia tuotetaan ja kokemuksia kerätään keskusteluja ja pohdintoja varten. Koko synodaalisuussynodin teimana on "Synodi 2021-2023. Synodaalista kirkkoa varten. Yhteys – osallisuus – lähetys" ja sen logo näkyy ohessa. Synodin nyt alkava ensi vaihe tapahtuu seurakunnissa ja hiippakunnan tasolla seuraavien kuukausien aikana. Lisätietoa saa hiippakunnan nettisivuilta osoitteesta katolinen.fi/synodi-21-23.

Paavi Franciscuksen mukaan kirkko on luonteeltaan synodaalinen, yhdessä kulkeva. Nyt alkava synodin vaihe on juuri siksi niin tärkeä, koska siinä halutaan kuunnella kaikkien kastettujen ääntä. Paavi muistuttaa, että kirkko ei ole vain opettajien ja opetettavien välinen vertikaalinen hierarkia vaan myös yhdessä kulkemisen vahvistama horisontaalinen todellisuus.

Vatikaanin lehdistöosaston uutisen mukaan pyhä isä korostaa uskon tajuun (*sensus fidei*) merkitystä. Jokainen meistä kelpaa "arvioimaan evankeliumin teitä tässä hetkessä". Mutta "*sensus fidein* harjoittamista ei voi supistaa satunnaisten mielipiteiden ilmaisemiseen ja vertailuun jostakin yksittäisestä opinkohdasta tai säännöstä" eikä kysymys ole "enemmistöjen ja vähemmistöjen löytämisestä". Olennaista on "ymmärtää kuuluvansa yhteen suureen kansaan, joka on saanut osakseen Jumalan lupauksia", ja olla avoin tulevaisuudelle, joka odottaa kaikkia: "Jumalan valmistamalle juhla-aterialle kaikkia kansoja varten".

Näinä aikoina, kun kirkko on jälleen nostettu yksin häpeäpaalulle kantamaan syyllisyyden taakkaa hyväksikäytöstä ja sen mahdollistaneista toimintatavoista, me voimme ajatella, että synodaalisuussynodi todellakin osuu oikeaan ajankohtaan. Me katolilaiset olemme paavin tavoin kauhuissamme, lopen uupuneita ja kyllästyneitä jatkuviin huonoihin uutisiin ja kauhutarinoihin. Tarvitsemme valoa tunnelin päässä. Se valo on tietysti Kristus itse, jonka seuraamiseen ja jonka julistamiseen meidät kaikki on kutsuttu. Siinä työssä me tarvitsemme kirkkoa, rakasta äitiämme, jota ihmisten synty on liannut.

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Korona- rajoituksia puretaan – tulkaa taas messuun!

Suomen katoliset seurakunnat ovat jo palanneet tai palaavat lähiaikoina koronarajoitusten purkauksessa normaaliin elämään. Kaikkia uskovia rohkaistaan taas käymään messuissa, kirkoissa on jälleen tarjolla vihkivettä ja myös kommuunion jakaminen palaa ennalleen. Joitakin rajoitteita voi kuitenkin vielä jäädä paikallisesti voimaan, lähinnä pääkaupunkiseudun seurakunnissa.

Niitä uskovia, jotka sairauden, muiden painavien syiden tai vakavan huolen takia eivät vielä voi tai halua käydä kirkossa, pyydetään jatkossakin osallistumaan messuihin etänä ja pitämään muuten yhteyttä seurakuntaan.

Monista koronaepidemian aikaisista käytännöistä voi olla kuitenkin hyötyä myös jatkossa, varsinkin käsi- ja yskimishygieneiasta, riittävästä etäisyyksistä ja maskien käytöstä.

Helsingissä 24.9.2021

isä Marco Pasinato

Hiippakunnan asiantuntija

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad

Vuosi 2021
84. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

2021	No	dl	ilm.	vk
	1	11.1.	22.1.	3
	2 P	15.2.	26.2.	8
	3	22.3.	1.4.	13
	4	26.4.	7.5.	18
	5 P	31.5.	11.6.	23
	6	26.7.	6.8.	31
	7 P	23.8.	3.9.	35
	8	27.9.	8.10.	40
	9	1.11.	12.11.	45
	10 P	6.12.	17.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2021, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion

Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 09-6129470

E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2021, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25 €. Utkommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Prenumeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Vapaaehtoinen lehtimaksu:

Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivan summan. Tämän maksun voi maksaa tilille FI37 2219 3800 0043 24 (NDEAFIHH) käyttämällä viite-numeroa 70072, tai Nordea Siirto-ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Paavi kauhistui Ranskan hyväksikäyttöraportista
- 5 Sunnuntait ja juhlahpyhät Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi Franciscus: Kulkeminen Jeesuksen jäljessä Saarna 12.9.2021, Budapest
- 8 Piispainkokouksen täysistunto Prahassa
- 10 Katolinen kirkko Suomessa ja ekumenia – Ekumenian kehitystä katolisesta näkökulmasta
- 12 Paavin viesti lähetyspäivälle
- 14 Maailman lähetyspäivä 17.10.2021
- 16 Kolumni: Elämän puolesta
- 17 Jokainen elämä on arvokas – Marssi elämän puolesta
- 18 På svenska: Religjös frihet
- 20 Caritas-kuulumisia
- 21 Ilmoituksia
- 22 Seurakunnat ja ohjelmat
- 26 Puolalainen katolinen ryhmä ”valloitti” Suomen

Kannen kuva: Paavi Franciscus saapuu Budapestiin 12.9.2021, kukittavan tytön oikealla puolella Unkarin primas, kardinaali Péter Erdő ja varapääministeri Zsolt Semjén.
Kuva: Esztergom-Budapestin arkkihiippakunta.

Uutisia ja ajankohtaista

Coronabegränsningarna avlägsnas – kom till mässan igen!

De katolska församlingarna i Finland har redan återgått eller återgår under den närmaste tiden till ett normalt liv i takt med att coronabegränsningarna avlägsnas. Alla troende uppmuntras igen att gå i mässan, i kyrkorna finns vigvatten som förut och även nattvardsgången återgår till det normala. Vissa begränsningar kan fortfarande förekomma lokalt, närmast i församlingarna i huvudstadsregionen.

De troende som på grund av sjukdom, andra vägande skäl eller allvarlig oro inte kan eller vill gå i kyrkan ombeds fortsätta

att delta i mässan på distans och på annat sätt hålla kontakt med församlingen.

Sådan praxis som blivit bekant under coronan kan ändå vara till nytta även framöver, i synnerhet i fråga om hand- och hosthygien, tillräckliga avstånd och användning av munskydd.

Helsingfors 24.9.2021

fader Marco Pasinato
Stiftsadministrator

Covid restrictions dismantled – time to return to mass!

Finland's Catholic parishes have returned or are returning to normal life, as coronavirus and COVID restrictions are being dismantled. Once again, all the faithful are encouraged to attend Mass, there is holy water in our churches again and the distribution of Holy Communion is also returning to pre-COVID practices. Some limitations may be in force locally, primarily in the parishes in Helsinki.

Those of the faithful who cannot or do not yet want to return to church because of illness, other weighty reasons or grave

concern are asked to continue to take part in Holy Mass online and to stay in touch with their parishes in other ways.

However, many of the practices that we have grown accustomed to during the pandemic may be useful in the future too, such as careful hand and coughing hygiene, keeping distance and using face masks.

Helsinki, 24 September, 2021

father Marco Pasinato
Diocesan Administrator

Katolinen tiedotuskeskus mukana Helsingin kirjamesseilla

Vuoden tauon jälkeen Katolinen tiedotuskeskus ja Katolinen kirjakauppa ovat jälleen läsnä Helsingin kirjamesseilla päähallin osastolla 6s49, ennen Toukola-lavaa. Meidät löytää helposti kääntymällä heti pääportaikosta vasemmalle ja kävelemällä pääkäytävää pitkin

kohti hallin toista päätä. Tervetuloa tutustumaan kirjavalikoimaamme! Kirjamessut pidetään 28.–31.10.2021 ja ne ovat avoinna to–la klo 10–20 ja su klo 10–18.

KATT

Ajankohtaista

Paavi kauhistui Ranskan hyväksikäyttöraportista

Ranskassa julkaistiin tiistaina 5.10.2021 riippumaton raportti, johon oli koottu yhteen tietoja maan katolisen kirkon piirissä tapahtuneesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Raportin mukaan vuosien 1950 ja 2020 välisenä aikana arvioidaan hyväksikäytön uhriksi joutuneen noin 330000 ihmistä ja hyväksikäytöstä syytettyjä pappeja, sääntökuntalaisia ja muita kirkon työntekijöitä on noin 3000.

Paavi rukoilee uhrien puolesta

Vatikaanin lehdistöosaston mukaan paavi Franciscuksen ajatukset ja rukoukset kohdistuvat ”ensiksi uhriin”, jotka ovat kärsineet paljon ja joilla on ollut rohkeutta kertoa kokemuksistaan. Paavi oli kuullut raportin tuloksista ranskalaispiispan paraikaa käynnissä olevien ad limina-vierailujen yhteydessä. Tieto tapauksista oli paaville hyvin ”kivulias”, mutta samalla hän ilmaisi olevansa kiitollinen siitä, että uhrit ovat ”kääntyneet kirkon puoleen, jotta, kun tämä vastenmielinen todellisuus nyt tunnetaan ja liitetään Herran omaan kärsimykseen kirkon haavoituvimpien lasten puolesta, kirkko itse voisi käydä lunastuksen tielle”.

Lehdistöosaston mukaan ”rukouksissaan paavi uskoo Ranskassa olevan Jumalan kansan, varsinkin [kaikki hyväksikäytön] uhrit, Herran huomaan, niin että hän voisi suoda heille helpotusta, lohdutusta ja parantumisen ihmeen oikeudenmukaisuuden avulla”.

Ranskan kirkko uuden edessä

Ranskan piispat ovat myös ilmaisseet kauhunsa hyväksikäytön ”vastenmielisen” suuresta määrästä, kiittäneet uhreja ja kertoneet haluavansa kaikin tavoin toimia heidän kanssaan sekä uudistaa kirkollisten toimijoiden asenteita. Maan sääntökuntalaisten järjestön puheenjohtaja, sisar Veronique Margron ilmaisi myös

”loppumattoman surunsa” ja ”täydellisen häpeänsä” tapahtuneesta.

Raportti suosittelee kirkolle ”voimakkaita toimia” ja työskentelyä ”totuuden, anteeksiannon ja sovinnon” hyväksi. Raportin mukaan hyväksikäyttö kirkon piirissä ei kuitenkaan ole ollut yhtä yleistä kuin lähiperheessä tai ystäväpiirissä. Ranskan nykyväestöstä arvioidaan noin 5,5 miljoonan ihmisen kokoneen seksuaalista hyväksikäyttöä alle 18-vuotiaana.

Kirkon vastaus

Tietyissä mielessä raportin toimintasuositukset ovat ainakin osittain jo toteutuneetkin. Yleismaailmallinen katolinen kirkko on varsinkin viimeisten kahden paavin aikana joutunut toistuvasti käsittelemään varsinkin 1900-luvun puolivälin ja sen jälkeisten vuosikymmenten aikana yleistynyttä seksuaalista hyväksikäyttöä, joka sittemmin on onneksi hiipunut. Paavin johdolla hyväksikäyttöön on puututtu hyvin laaja-alaisesti. Tapausten selvittäminen on useimmiten siirretty paikalliselta taholta Roomaan, ja raskaita kirkollisia rangaistuksia (viraltapanoja) on annettu paljon aikaisempaa enemmän, samalla kun yhteistyötä maallisten viranomaisten kanssa on lisätty ja siihen on kannustettu. Kirkko on myös aivan uudella tavalla alkanut tukea hyväksikäytön uhreja. Nämä

viimeisten vuosien uudistukset ovat olennaisesti vähentäneet kaikenlaista hyväksikäyttöä kirkon piirissä.

Suomessa seurataan Vatikaanin ohjeita

Suomessa noudatetaan Vatikaanin antamia ohjeita ja määräyksiä maailman kaikille hiippakunnille. Sen takia myös Helsingin hiippakunnassa on käytössä ohjeistus hyväksikäyttötapausten tutkimista varten. Epäilyistä hyväksikäytöstä pyydetään ilmoittamaan viipymättä Helsingin hiippakunnan kuuriaan sekä kaikista rikosepäilyistä myös poliisille. Hyväksikäyttöepäilyt käsittelee Helsingin piispan asettama erillinen toimikunta.

Kaikki seksuaalinen hyväksikäyttö on kirkon opetuksen perusteella vakava rikkomus, rikos ja synti. Kirkko ei hyväksy sitä missään tilanteessa vaan suhtautuu siihen ehdottoman kielteisesti.

KATT / Vaticannews

Ks. myös:

– <https://katolinen.fi/helsingin-hiippakunta/abuse/>

– <https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2021-10/francis-prays-for-victims-of-sexual-abuse-in-france.html>

Sunnuntait ja juhlapyhät

10.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai (IV)

1L Viis. 7:7-11
Ps. 90:12-13, 14-15, 16-17. – vrt. 14
2L Hepr. 4:12-13
Ev. Mark. 10:17-30 tai Ev. Mark. 10:17-27

17.10. kirkkovuoden 29. sunnuntai (I)

1L Jes. 53:10-11
Ps. 33:4-5, 18-19, 20+22. – 22
2L Hepr. 4:14-16
Ev. Mark. 10:35-45 tai Ev. Mark. 10:42-45

24.10. kirkkovuoden 30. sunnuntai (II)

1L Jer. 31:7-9
Ps. 126:1-2ab, 2cd-3, 4-5, 6. – 3
2L Hepr. 5:1-6
Ev. Mark. 10:46-52

31.10. kirkkovuoden 31. sunnuntai (III)

1L 5. Moos. 6:2-6
Ps. 18:2-3a, 3bc-4, 47+51ab. – 2
2L Hepr. 7:23-28
Ev. Mark. 12:28b-34

7.11. (kirkkovuoden 32. sunnuntai, IV) Kaikkien pyhien juhla – pyhäinpäivä, juhlapyhä

1L Ilm. 7:2-4, 9-14
Ps. 24:1-2, 3-4ab, 5-6. – vrt. 6
2L 1. Joh. 3:1-3
Ev. Matt. 5:1-12a

14.11. kirkkovuoden 33. sunnuntai (I)

1L Dan. 12:1-3
Ps. 16:5+8, 9-10, 11. – 1
2L Hepr. 10:11-14, 18
Ev. Mark. 13:24-32

21.11. (kirkkovuoden 34. sunnuntai, II) Kristus, kaikkeuden kuningas, juhlapyhä

1L Dan. 7:13-14
Ps. 93:1ab, 1c-2, 5. – 1a
2L Ilm. 1:5-8
Ev. Joh. 18:33b-37

Tänään sinä annat meidän iloiten viettää pyhiesi autuutta, taivaallisen Jerusalemin, meidän äitimme, juhlaa. Siellä veljiemme ja sisariemme joukko ylistää sinun kunniaasi iankaikkisesti, sitä kohti me uskossa vaeltaen riennämme, alati riemuiten kirkon taivaallisten jäsenten kunniaista, josta mekin saamme rohkeutta ja voimaa heikkoudessamme.

Kaikkien pyhien juhla, päivän prefaatio

Rukouksen apostolaatti

Lokakuun 2021 rukouksen apostolaatin palsta

Jeesus lähettää meidät lähetystyöhön. Varmasti jokaisella meistä on mahdollisuuksia todistaa uskostaan. Miten minun pitäisi vastata siihen, että olen Jeesuksen opetuslapsi ja Jeesuksen Kirkon jäsen. Profetta Jesaja vastaa: "Iloitkaa ja riemuitkaa." Olla Jeesuksen opetuslapsi on suuri armo. Se antaa elämälle merkityksen ja toivon.

Kristuksen seuraaminen ei ole helppoa, mutta kun ymmärrämme oikeasti, kuka Jumala on ja kuka minä olen Hänelle, voin huutaa Paavalin kanssa: "Minä en ikinä tahdo kerskailla mistään muusta kuin meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen rististä" (Gal. 6:14). Jos olen ymmärtänyt hyvin, mitä tarkoittaa uskoa Jumalaan, voin myös sanoa: "Älköön kukaan enää tämän jälkeen tuottako minulle vaivaa" (Gal 6:17).

Evankeliumi sanoo, että Jeesus lähetti opetuslapset kaksittain edellään jokaiseen kaupunkiin ja kylään, johon hän aikoi itse mennä. Ensiksikään emme voi julistaa evankeliumia yksin. Tarvitsemme tukea, ja myös todistuksemme on uskottavampaa. Toiseksikin Jeesus lähettää meidät sinne, minne Hän itse menee. Me voimme vain valmistaa toista ihmistä kohtaamaan Kristuksen. Me emme ole maailman vapahtajia, vain Kristus on.

Jeesus varoittaa meitä, että joskus joudumme menemään kuin lampaat susien keskelle. Hän myös muistuttaa, että jos joku ei halua kuulla Jumalasta, hänet tulee jättää rauhaan. Joskus voimme vain rukoilla näiden ihmisten puolesta, koska ei ole järkevää yrittää selittää tai keskustella heidän kanssaan.

Miksi sitten voimme iloita? Syy ei ole kuitenkaan se, että näemme ihmeitä ja että monet ihmiset uskovat meidän todistuksemme kautta. Voimme iloita, koska meidän nimemme on merkitty taivaan kirjaan. Meidän ikuinen eläkkeemme on niin suuri, ja paikka, johon pääsemme lepäämään, on todella kaunis. Aamen.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Lokakuu – Lähetystyö

- Rukoilemme, että kaikki kastetut osallistuisivat lähetystyöhön antaen todistuksen evankeliumin mukaisesta elämästä.

Oktober – Evangelisation

- Vi ber att alla döpta blir engagerade i missionen, genom att vittna om ett liv präglat av Evangeliet.

Marraskuu – Yleinen

- Rukoilemme, että masennuksesta tai loppuunpalamisesta kärsivät ihmiset löytäisivät tukea ja valoa, joka avaa heille elämän.

November – Universell

- Vi ber att personer som lider av depression eller utbrändhet finner stöd och ljus, som öppnar dem för livet.

Paavi Franciscus: Kulkeminen Jeesuksen jäljessä

S A A R N A

Paavi Franciscuksen saarna 52. kansainvälisen eukaristisen kongressin päätösmessussa, Budapest 12. syyskuuta 2021

Filippoksen Kesareassa Jeesus kysyi opetuslapsilta: "Kuka minä teidän mielestänne olen?" (Mark. 8:29). Tämä kysymys ahdistaa opetuslapset nurkkaan ja merkitsee käännekohtaa heidän tiellään Opettajan jäljessä. He tunsivat hyvin Jeesuksen, eivät olleet enää vasta-alkajia: he olivat läheisiä, olivat todistaneet monia ihmetekoja, olivat vaikuttuneita hänen opetuksestaan ja seurasivat häntä minne hän menikin. Silti he eivät vielä ajatelleet Jeesuksen lailla. Puuttui ratkaiseva askel: Jeesuksen ihailemisesta Jeesuksen jäljittelemiseen. Tänäinkin Herra, katsoen meitä jokaista, kysyy meiltä henkilökohtaisesti: "Kuka minä sinun mielestäsi olen?" Kuka olen sinulle? Tuo jokaiselle meistä suunnattu kysymys ei vaadi pelkkää täsmällistä katekismuksesta opittua vastausta, vaan henkilökohtaista vastausta, oman elämän vastausta.

Tästä vastauksesta syntyy opetuslapseuden uudistuminen. Se tapahtuu kolmen askeleen kautta, jotka opetuslapset ottivat ja mekin voimme ottaa: ensimmäisenä Jeesuksen julistus, toisena ajattelu Jeesuksen kanssa Jeesus ja kolmantena kulkeminen Jeesuksen jäljessä.

1 *Jeesuksen julistus.* Kysymykseen "Kuka minä teidän mielestänne olen?" Pietari vastasi koko

Paavi Franciscus vietti 52. kansainvälisen eukaristisen kongressin päätösmessun Budapestin Sankarien aukiolla (Hősök tere) 12.9.2021. Kuvat Esztergom-Budapestin arkkihiippakunta.

ryhmän edustajana: "Sinä olet Kristus". Pietari sanoo kaiken muutamalla sanalla, vastaus on oikea, mutta yllättäen tuon tunnustuksen jälkeen Jeesus varoitti "an karasti kertomasta hänestä kenellekään" (j. 30). Ihmettelemme: miksi noin jyrkkä kieltö? Hyvästä syystä: sanoa että Jeesus on Kristus, Messias, on oikein mutta riittämätöntä. On aina vaara julistaa vääränlaista messiaanisuutta, joka on ihmisten eikä Jumalan mielen mukaista. Siksi tuosta hetkestä alkaen Jeesus alkaa paljastaa identiteettiään, "pääsiäisidenti-

teettiä", jonka kohtaamme eukaristiassa. Hän selittää, että hänen tehtävänsä kyllä huipentuisi ylönousemuksen kunniaan, mutta kulkien ristin nöyryytyksen kautta. Se tapahtuisi siis Jumalan viisauden mukaan, joka, kuten Paavali sanoo, ei ole "tämän maailman viisautta" eikä "tämän maailmanajan kukistuvien valtioiden viisautta" (1. Kor. 2:6). Jeesus käskää vaike-nemaan messiaanista identiteettiään, mutta ei kuitenkaan ristikästä joka häntä odottaa. Evankelista sanoo, että Jeesus alkaa opettaa "avoimesti" (Mark. 8:32), että

Pyhä isä

”Mitä tarkoittaa kulkeminen Jeesuksen jäljessä? Se on kulkemista eteenpäin samalla luottamuksella kuin hän, tietäen että olemme Jumalan rakkaita lapsia.”

”Ihmisen Pojan täytyy kärsiä paljon. Kansan vanhimmat, ylipapit ja lainopettajat hylkäävät hänet, ja hänet surmataan, mutta kolmen päivän kuluttua hän nousee kuolleista” (j. 31).

Tämän Jeesuksen hätkähdyttävän julistuksen edessä mekin saatamme tyrmistyä. Meikin haluaisimme mahtavan messiaan, emme ristiinnaulittua palvelijaa. Eukaristia on edessämme muistuttaakseen meille kuka Jumala on. Se ei tee sitä sanoin vaan konkreettisesti, näyttäen Jumalan murrettuna Leipänä, ristiinnaulittuna ja annettuna Rakkautena. Voimme lisätä monia seremonioita, mutta Herra pysyy eukaristiassa, yksinkertaisuudessa, hän on Leipä, joka on valmis murrettavaksi, jaettavaksi ja syötäväksi. Hän on läsnä: pelastaakseen meidät hän tulee palvelemaan, antaakseen meille elämän hän kuolee. Tekee meille hyvää, että Jeesuksen julistus hätkähdyttää meitä. Joka on avoin sille on avoin seuraavalle askeleelle.

2 *Ajattelu Jeesuksen kanssa.* Herran julistuksen edessä Pietarin reaktio on tyypillinen ihmisen reaktio: kun risti, kärsimyksen mahdollisuus tulee näkyviin, ihminen kapinoi. Tunnettuinaan Jeesuksen messiaanisuuden Pietari pahastuu Opettajan sanoista ja yrittää taivutella hänet jatkamasta tiellään. Risti ei ole koskaan muodissa. Rakkaat veljet ja sisaret, risti ei ole koskaan muodissa: ei tänään eikä eilen. Mutta se parantaa sisältä. Ristiinnaulitun edessä koemme hyödyllisen sisäisen taistelun, katkeran konfliktin ”Jumalan mukaisen ajattelutavan” ja ”ihmisten mukaisen ajattelutavan” välillä. Yhtäällä Jumalan logiikka, nöyrän rakkauden logiikka. Jumalan tie on kaukana pakottamisesta, pöyhkeilystä ja triumfalismista, se pyrkii toisten parhaaseen aina itsensä uhraamiseen saakka. Toisaalla on ”ihmisten ajattelutapa”: maailman, maailmallisuuden logiikka, joka kiinnittyy kunniaan ja etuoikeuksiin ja tarrautuu arvovaltaan ja menestykseen. Siinä ratkaisevat itseriittoisuus ja voima, se mikä saa eniten huomiota ja arvoa toisten edessä.

Tuon ajattelutavan sokaisemana Pietari veti Jeesuksen erilleen ja alkoi nuhdella häntä (vrt. j. 32). Ensinnä hän tunnusti Jeesuksen, nyt moittii häntä. Meikin saatamme laittaa Herran ”erilleen”, panna hänet syrjään sydämessämme, pitää itseämme uskonnollisina ja hyvän edustajina ja kulkea tietämme omaksumatta Jeesuksen ajattelutapaa. Mutta tämä on totuus: hän kulkee kanssamme, on puolellamme tässä sisäisessä taistelussa, koska hän toivoi, että kuten apostolit mekin valitsemme hänen puolensa. On Jumalan puoli ja maailman puoli. Ero ei ole uskonnollisen ja uskonnottoman välillä. Olennainen ero on todellisen Jumalan ja oman itsemme jumalana pitämisen välillä. Kuinka kaukana onkaan Jumala, joka hallitsee hiljaa ristiltä, siitä väärästä jumalasta, jonka haluaisimme hallitsevan voimalla ja vaiennettavan vihollisemme! Kuinka erilainen onkaan Kristus, joka tarjoaa vain rakkautta, niistä mahtavista ja voittoisista messiaista, joita maailma ihailee! Jeesus järkyttää meitä, ei tyydy uskon julistuksiin, vaan pyytää meitä puhdistamaan uskonnollisuutemme hänen ristinsä edessä, eukaristian edessä. Meidän on hyvä olla palvoen eukaristian edessä mietiskellen Jumalan heikkoutta. Antakaamme aikaa adoraatioon. Se on rukoustopa joka liian usein unohtuu. Antakaamme aikaa adoraatioon. Antakaamme Jeesuksen, joka on elävä Leipä, parantaa meidät sulkeutuneisuudestamme ja tehdä meistä anteliaita, vapauttaa meidät jäähmydestä ja itsekeskeisyydestä ja pelastaa meidät halvaannuttavasta orjuudesta, jossa puolustamme vain omaa kuvaamme. Innoittakoon hän meitä seuraamaan häntä sinne minne hän haluaa viedä meidät. Ei minne minä haluan. Näin tulemme kolmanteen askeleeseen.

3 *Kulkeminen Jeesuksen jäljessä, mutta myös Jeesuksen kanssa.* ”Väisty tieltäni, Saatana!” (j. 33). Tällä ankaralla käskyllä Jeesus palauttaa Pietarin paikalleen. Mutta kun Herra käsklee jotakin, hän on jo valmiina anta-

maan sen. Ja Pietari hyväksyy armon ottaa ”askel taaksepäin”. Kristinuskon tie ei ole juoksemista kohti menestystä, vaan alkaa askeleella taaksepäin – muistakaa tämä: kristityn tie alkaa askeleella taaksepäin, vapautumisella itsekeskeisyydestä, elämän keskipisteenä olemisesta. Silloin Pietari tunnistaa, että keskipiste ei ole hänen Jeesuksensa, vaan todellinen Jeesus. Hän lankeaa yhä, mutta anteeksiannosta anteeksiantoon tunnistaa yhä paremmin Jumalan kasvat. Hän siirtyy tuloksettomasta Kristuksen ihailemisesta konkreettiseen Kristuksen seuraamiseen.

Mitä tarkoittaa kulkeminen Jeesuksen jäljessä? Se on kulkemista eteenpäin samalla luottamuksella kuin hän, tietäen että olemme Jumalan rakkaita lapsia. Se on Opettajan tien seuraamista, hänen joka tuli palvelemaan eikä palveltavaksi (vrt. Mark. 10:45). Jeesuksen jäljessä kulkeminen on kulkemista joka päivä kohti veljiä ja sisaria. Siihen eukaristia meitä pakottaa: ymmärtämään että olemme yksi ruumis, antamaan murtaa itsemme toisten hyväksi. Rakkaat veljet ja sisaret, antakaamme Jeesuksen kohtaamisen eukaristiassa muuttaa meidät niin kuin se muutti suuret ja rohkeat pyhät joita kunnioititte: tarkoitan etenkin Unkarin pyhää Tapania ja Unkarin pyhää Elisabetia. Kuten he, alkäämme tyytykö vähään. Älkäämme tyytykö uskoon joka on vain rituaalinen toistamista, vaan ottakaamme vastaan ristiinnaulitun ja ylösnousseen Jumalan skandaalimainen uutinen; hän on murrettu Leipä, joka antaa maailmalle elämän. Silloin iloitemme ja tuomme iloa.

Tämä kansainvälinen eukaristinen kongressi on yhden tien päätepiste, mutta olkoon se ennen kaikkea lähtökohta. Kulkeminen Jeesuksen jäljessä kutsuu katsomaan eteenpäin, ottamaan vastaan armon tuoman käännekohdan ja herättämään meissä joka päivä tuon kysymyksen, jonka, kuten Filippoksen Kesareassa, Herra esittää jokaiselle meistä opetuslapsistaan: Kuka minä teidän mielestänne olen?

Franciscus

Piispainkokouksen täysistunto Prahassa – lehdistötiedote

Lehdistötiedote

10.9.2021

Pohjoismaiden piispainkokouksen täysistunto on päättynyt Prahassa Strahovin luostarissa. Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin piispat olivat apotti Daniel Peter Janáčekin kutsusta neljä päivää vieraina Strahovin premonstratenssi-luostarissa.

Piispainsynodi – haaste kirkolle Pohjoismaissa

Kolme päivää sitten ilmestyneet piispainsynodin valmisteluasiakirjat saivat Pohjoismaiden piispainkokouksen piispoilta hiukan varauksellisen vastaanoton. ”Herää kysymys, kuinka me niin lyhyessä ajassa voimmekin toteuttaa tuollaisen projektin maissamme, joissa katolilaisten lukumäärä on niin pieni”, totesi puheenjohtaja, Kööpenhaminan piispa Czeslaw Kozon. Asiakirjat tosin sisältävät syviä ja perustavia totuuksia ja muistutuksia koskien ”yhdessä kulkemista” ja ”toistensa kuuntelemista”, mutta suhteessa tien päämäärään asiakirjat ovat hieman epä-määräisiä, huomautti piispa Erik Varden (Trondheim).

”Erytistilanteemme takia diasporakirkkona meillä on jo hyvä kokemus ’synodaalisuudesta pienessä mittakaavassa’. Näyttää siltä, että yleismaailmalliseen kirkkoon olisi laajennettava yksittäisten paikalliskirkkojen toimintasuunnitelma, joka täällä Pohjoismaissa on jo kauan ollut hyvällä synodaalisuuden tiellä”, sanoi piispa Bernt Eidsvig (Oslo). Kardi-naali Anders Arborelius (Tukholma) nimisi teemoja, joihin olisi tärkeintä paneutua, kuten evankelioiminen, katekeesi ja ykseyden vahvistaminen kirkon sisällä. Piispat julkaisevat synodaalisen arviointiprosessin alkaessa yhteisen paimenkirjeen, jossa he kertovat etenemistavasta ja pyytävät uskovien rukouksia.

Kuvassa vasemmalta oikealle: piispa Bernt Eidsvig Can.Reg., Oslo, piispa David Tencer OFM Cap, Reykjavik, piispa Berislav Grgic, Tromssa, emerituspiispa Peter Bürcher, kardiinaali Anders Arborelius OCD, Tukholma, piispa Czeslaw Kozon, Kööpenhamina, piispa Erik Varden OCSO, Trondheim, sisar Anna Mirijam Kaschner cps (pääsihteeri), isä Marco Pasinato (asiainhoitaja, Helsinki).

Motu Proprio ”Traditionis Custodes” – ideologisointia ei estetä kielloilla

Paavi Franciscuksen julkaisema motu proprio on herättänyt keskustelua myös Pohjoismaissa. Kielto viettää roomalaisen riitituksen erityisen muodon messuja seurakuntakirkossa on joidenkin piispojen mielestä vaikeasti toteutettava, koska joissakin hiippakunnissa kaikki kirkot ovat seurakuntakirkkoja. Tosin huoli kirkon jakautumisesta Vatikaanin II kirkolliskokouksen kielteisesti suhtautuvan ideologian vuoksi, jota joidenkin ns. ”vanhan messun” kannattajien keskuudessa esiintyy, on ymmärrettävä. Mutta ”sellaista asennoitumista on vaikea estää kielloilla”, totesi piispa Varden (Trondheim). On hie-

no haaste tulkita uudelleen katolista eklesiologiaa Vatikaanin II kirkolliskokouksen asiakirjojen perustalta”. On tehtävä kaikki kirkon ykseyden säilyttämiseksi ja hajottavia pyrkimyksiä vastaan toimimiseksi.

EWTN Nordic

Pohjoismaiden piispainkokouksen täysistunnon aikana kolme EWTN-televisioverkon (Eternal Word Television Network) edustajaa oli mukana Zoom-yhteyden kautta. EWTN toimii jo joissakin Pohjoismaissa ja työskentelee laajentaakseen toimintaansa. Internetsivulta www.ewtn.se löytyy tietoa pohjoismaisesta ”EWTN Nordic” -kanavasta.

NBK / KATT

Diakoniksi vihkiminen 16.10. Mariassa

Emerituspiispa **Teemu Sippo** SCJ vihkii diakoniksi Jeesuksen pyhän sydämen pappien sääntökunnan jäsenen **Martti Savijoen** SCJ Pyhän Marian kirkossa Helsingissä lauantaina 16.10.2021 klo 11.00 alkavassa messussa. Koronarajoitusten takia messuun on vain rajoitettu pääsy. Vihkimyksen jälkeen uusi diakoni palaa vielä takaisin Saksaan, jossa hän on tähän astikin opiskellut. Hän antoi ikuiset lupaukset Freiburgin Herz-Jesu-Klosterissa (Jeesuksen sydämen luostarissa) sunnuntaina 8.12.2019.

Uskonnonopetus: muistakaa ilmoittautua kouluopetukseen

Syksyn mittaan yhteiskunta avaa toimintojaan siinä toivossa, että koronarokotteet ja sairastetut koronataudit palauttavat mahdollisuuden jatkaa sosiaalista elämää ja kanssakäymistä yhdessä. Myös koulut palauttavat normaaleina pitämiämme toimintoja, kuten oman uskonnon opetuksen pienryhmiä lähiopetukseen.

Nyt on aika varmistaa koululaisten katolinen oman uskonnon opetus

Olemme kehittyneet korona-aikana valtavin askelin etäopetuksen saralla. Siitä on merkittävää hyötyä myös jatkossa silloin, kun lähiopetusta ei kerta kaikkiaan ole mahdollista järjestää kohtuullisesti. Lähiopetuksen hyödyt etenkin nuoremmille koululaisille ovat kuitenkin kiistattomat suhteessa etäopetukseen normaaliolosuhteissa. Pienryhmäisten vähemmistöuskontojen opetuksessa opetussuunnitelmanmukaisella lähiopetuksella on erityisen suuri merkitys. Moninaiset perhetaustat, suomen kielen osaamisen taso ja globaalin katolisen kirkon lukuisien paikallisten kulttuuristen ilmentymien suhde kirkon oppiin on monimuotoinen ja haastava opettamisen kohde. Sen opettamisen ohjaamiseksi on laadittu asian tuntijoiden toimesta yhteistyössä opetushallituksen kanssa opetussuunnitelmat, jotka sitovat opetuksen katoliseen traditioon ja, joiden mukaisesti koulutettu opettaja kykenee ohjaamaan oppilaita kirkon keskeisen opin ja globaalin identiteetin pariin. Koulun opetus on sisältö- ja tietopainotteista. Opettajan persoonana voi parhaimmillaan vahvistaa kokemusta vastaanottavasta yhteisöstä, kommuuniosta, kirkosta.

Vanhempien velvollisuus on varmistaa, että lapset saavat katolisen opetussuunnitelman mukaista uskonnonopetusta koulussa. Asian voi tarkistaa oman koulun rehtorilta, apulais- tai vararehtorilta tai koulusihteeriltä.

Helsingin hiippakunnassa seurakuntalaisten uskonnonopetus eli katekeesi kokonaisuudessaan toteutuu seurakunnan ja opetusviranomaisen yhteistyönä. Seurakunta vastaa sakramenttiopetuksesta (ensikommunio ja vahvistuksen

sakramentti), ja opetusviranomaisen puolestaan vastaa lainmukaisesta uskonnonopetuksesta kouluissa, usein yhteistyössä hiippakuntamme opetusosaston kanssa.

Koulut ovat velvollisia järjestämään oppilailleen oman uskonnon opetusta silloin, kun koulupiirissä on vähintään kolme uskontokunnan edustajaa, jotka pyytävät opetusta. Koulupiiri (tai oppilaaksiottoalue) on suurin piirtein sama kuin kunta tai kaupunki. Kun siis esimerkiksi Helsingissä on vähintään kolme katolista koululaista (joiden vanhemmat pyytävät katolista uskonnon opetusta), ovat kaikki Helsingin kaupungin koulut velvoitettuja lain mukaan järjestämään katolista oman uskonnon opetusta oppilaille, jotka sitä pyytävät. Yksityiskoulut ovat kukin oma koulupiirinsä, joskin niistäkin suurin osa kuuluu kaupungin koulupiiriin.

Opetus voidaan järjestää joko omassa nk. lähikoulussa tai kohtuullisen matkan päässä sijaitsevassa toisessa koulussa, jonne lähialueen muut katoliset oppilaat tulevat yhteisopetukseen.

Koulun velvollisuudet:

- järjestää opetus joko omalla tai lähialueen toisella koululla (pyydettyäessä!)
- etsiä lähin opetuspaikka sekä kurssille opettaja
- tarjota matkakortti tai kuljetus toiseen koulun, tarvittaessa

- varmistaa matkan turvallisuus, esimerkiksi lähettämällä aikuinen avustaja alakoululaisen mukaan
- varmistaa että opetus vastaa katolisen oman uskonnon opetussuunnitelmaa (OPS)

Perheen velvollisuudet:

- pyytää katolista uskonnonopetusta

On ensiarvoisen tärkeää, että perhe ottaa vastuun lapsen uskonnon opetuksesta!

Vähemmistöuskonnon opetuksen järjestelyt ovat kuitenkin haastavia myös koululle. Siksi perheen on usein myös nähtävä vaivaa auttaakseen koulua ja omalta osaltaan joustaa järjestelyjen suhteen. Oppilas voi joutua kulkemaan toiseen kouluun ja opiskelemaan normaalia haastavammassa olosuhteissa. Opetuksen tilanne kouluissa on kuitenkin parantunut merkittävästi viimeisten kymmenen vuoden aikana. Opetusosasto tekee päivittäin työtä viranomaisyhteistyössä opetuksen kehittämiseksi. Mitä enemmän lapsemme ovat koulujen lainmukaisessa opetuksessa, sitä paremmin opetuksen olosuhteet ja laatu kehittyvät.

Kaikissa opetuksen liittyvissä kysymyksissä ottakaa yhteyttä hiippakunnan opetusosastoon: email: opetus@katolinen.fi, mob: 050 5440871.

Osmo Vartiainen
opetusjohtaja

Katolinen kirkko Suomessa ja ekumenia

Ekumenian kehitystä katolisesta näkökulmasta

E K U M E N I A

Vatikaanin kristittyjen yhteyden edistämisen neuvoston puheenjohtaja kardinaali Kurt Koch vertasi eräässä puheessaan ekumeniaa

lentomatkaan: Vatikaanin II kirkolliskokous avasi katolisen kirkon ekumerialle. Tuo avaus oli kuin lentokoneen nousu kiitoradalta taivaalle. Kaikki olivat innoissaan uudesta myönteisestä suhtautumisesta meistä erossa oleviin kristittyihin veljiin ja sisariin eri yhteisöissä. Pyrkimys yhteyteen nähtiin tärkeänä päämääränä, joka perustui itsensä Kristuksen tahtoon. Ennen konsiilia oli kyllä ekumeenisiä pyrkimyksiä, mutta kirkkojen välisiä suhteita leimasi ennen muuta vastakkainasettelu ja jopa poleemisuus. Vihdoinkin suhtautuminen muuttui, kun kirkolliskokous julkaisi asiakirjoja ekumeniasta ja suhtautumisesta muihin uskontoihin. Mutta kuten lentomatalla usein käy, alun nousun jälkeen, kun myöhemmin ollaan jo tavallisessa lentokorkeudessa, innostus laantuu ja lento alkaa vaikuttaa jopa yksitoikkoiselta.

Katolisen ekumenian ensiaskel Suomessa

Varmaankin tällaista ilmapiiriä on Suomessakin havaittavissa. Pian kirkolliskokouksen jälkeen, varsinkin konsiilissa mukana olleen piispa Paul Verschurenin ansiosta ekumenia alkoi viritä hiippakunnassamme ja Katolinen kirkko Suomessa liittyi luultavasti ensimmäisenä katolisena paikalliskirkkona 1968 täysjä-

Kuva: Magnus Löfving

seneksi Suomen ekumeeniseen neuvostoon (SEN). Siitä lähtien kirkkomme on ollut ei ainoastaan joidenkin henkilökohtaisten kontaktien tasolla, vaan myös virallisesti kirkkona mukana ottamassa askelia kohti kristittyjen yhteyttä. SEN on jaostoinen ollut ja on edelleen keskeinen foorumi aktiivisena yhteyden edistäjänä maassamme. Sen jäseninä ovat kaikki suuret kristilliset yhteisöt, esim. Evanke-lis-luterilainen kirkko, Ortodoksinen kirkko ja monet muut. Katolisen kirkon edus-

taja on SEN:n kaikilla toimialoilla kuin myös hallituksessa. Allekirjoittaneella oli kunnia tulla valituksi SEN:n puheenjohtajaksi 2010-16 pitkän rupeaman jälkeen SEN:n paikallisen ekumenian jaostossa.

Ekumenian kehitystä katolisesta näkökulmasta

Ekumenia on vastavuoroista. Meidän turhat ennakkoluulomme muita kohtaan ovat häviämässä ja samalla tavoin pelko meitä kohtaan on muuttumassa ystävyy-

Artikkeleita

deksi ja luottamukseksi. Pyydämme anteeksi toisiltamme menneisyyden vääriä sanoja ja tekoja ja pyrimme rakastamaan ja kunnioittamaan toisiamme.

Joitakin ekumenian hedelmiä

– Rukous ykseyden puolesta varsinkin tammikuun kristittyjen ykseyden rukousviikolla ja yhteiset palvelukset eri kirkkoissa ovat auttaneet meitä tutustumaan toisiimme ja lähentäneet yhteyttämme. Erityisen tärkeä ekumeeninen palvelus on televisioitava itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus, joka on luterilainen palvelus ja jossa on eri kirkkojen edustajia aktiivisesti läsnä.

– Merkittävä pyhiinvaellus rukousviikolla tehdään Roomaan, jossa Santa Maria sopra Minerva -basilikan Suomen kansalliskappelissa vietetään Pyhän Henrikin kunniaksi katolinen tai luterilainen messu. Matkalla on aina mukana katolinen, luterilainen ja ortodoksinen piispa. Ohjelmaan kuuluu yksityisaudienssi Vatikaanissa paavin luona. Tämä traditio on jatkunut jo lähes 40 vuotta.

– Professori Seppo A. Teinonen, joka oli toiminut kirkolliskokouksessa luterilaisena tarkkailijana, ammensi paljon konsiilin päätöksistä. Hän ehti ennen eläkkeelle menoaan kouluttaa lukemattoman määrän tulevia luterilaisia pappeja opettaessaan ja perehdyttäessään heitä katolisen kirkon opetukseen.

– Eri kirkkojen juhlamessut ovat lisänneet keskinäistä ymmärtämystä. Piispaksivihkimiset Helsingin Johanneksen kirkossa v. 2001 ja Turun tuomiokirkossa v. 2009 olivat myös ekumeenisia tapahtumia. Jälkimmäisessä oli läsnä mm. kaikki Suomen luterilaiset ja ortodoksiset piispat.

– Merkittävä ekumeeninen tapahtuma oli kesäkuun alussa 1989, kun paavi Johannes Paavali II vieraili Pohjoismaihin suuntautuneella matkallaan Suomessa. Jälkeenpäin olemme saaneet tietää, että ennen vierailua Vatikaanissa epäroitiin paljon vierailun vaikutusta, kun ajateltiin, että suuri enemmistö suomalaisista on protestantteja. Miten paavi otetaan vastaan? Epäröinnistä luovuttiin, paavi tuli ja

vastaanotto oli lämmin. Vallitsi suuri yhteisymmärrys siitä, ettei paavi tullut vain pienen katolisen lauman vuoksi, vaan hän halusi kunnioittaa koko maata ja kansaa vierailullaan. Myöhemmin paavi kirjoitti kiertokirjeen ekumeniasta (*Ut unum sint*), jossa hän osoitti erityisesti Ruotsille ja Suomelle kiitollisuutta kohtaamastaan ekumeenisesta asenteesta.

– Ekumeeninen hedelmä on myös vuosikausia kestänyt katolis-luterilainen teologinen dialogi kirkosta, eukaristiasta ja kirkon virasta. Dialogin viimeisen jakson tulokseksi julkaistiin raportti "Kasvavaa yhteyttä" (Helsinki 2017). Tulokset ovat positiivisia, vaikka vasta käytäntö osoittaa, kuinka pitkälle ykseys voi kasvaa.

– Pian konsiilin jälkeen saimme mahdollisuuden pyhän messun viettämiseen ortodoksisessa kirkossa siellä, missä meillä ei ole omaa kirkkoa. Myös monet luterilaiset seurakunnat ovat antaneet meille tiloja käyttöön. Muutama vuosi sitten Helsingin seurakuntayhtymä luovutti osan Malmin hautausmaata katolisten vainajien hautaamiseen. Alue on annettu Pyhän Henrikin ja Pyhän Marian seurakuntien vastuulle. Tästä kaikesta olemme näille veljillemme ja sisarillemme kiitollisia.

Tästä eteenpäin

Ekumeniaa kohtaamme myös seurakunnissa pastoraalisessa työssä. Avioliiton solmiminen on yksi esimerkki. Meidän vähemmistötilanteessamme olemme aina tekemisessä myös toisuskoisten kanssa. Myös arkielämässä kohtaamme toisiin kirkkoihin kuuluvia, omassa perheessään. Uskosta puhuminen ei aina ole helppoa, jos saa osakseen kritiikkiä ja vastus-

tusta. Mutta vaikka kaikkia mielipiteitä ei voi hyväksyä, kunnioitus voi kuitenkin säilyä.

Ekumeeniseen kanssakäymiseen kuuluu aina totuus ja rakkaus. Ei ole rakkautta ilman totuutta, eikä totuutta ilman rakkautta. Tärkeää meille katolilaisille on tuntee kirkon usko ja omaksua se. Se on meidän lähtökohtamme. Toisaalta ekumenian lähtökohta on yhtä lailla rakkaus, joka kannattelee yhteyttä.

Ekumenian yleisiä merkkejä

Eivät kaikki kehityskulut eri kirkkojen piirissä ole olleet suotuisia ekumenialle. Huomattavaa on kuitenkin se, että ekumenialla on vastustamaton dynamiikka, eikä lannistumiselle ole mitään syytä. Ainakin kolme yleistä ilmiötä voi huomioda:

1. Kristittyjä yhdistää nykyään musiikki. Meillä ei ole ainostaan omasta uskosta kumpuavaa musiikkia, me laulamme myös kansainvälisesti kaikissa yhteisöissä laulettuja hengellisiä säveliä, esim. Taizén laulut.
2. Ikonit eivät ole enää vain ortodoksien pyhiä kuvia. Niitä näkee muissakin seurakunnissa ja eri kirkkoihin kuuluvien kodeissa. Erityisen rakastettu ikoni esittää Jumalanäitiä.
3. Paavi Franciscus on saavuttanut Suomessakin suurta arvostusta. Hänen sanansa osuvat suoraan sydämeen. Samalla ymmärrys paavin virkaa kohtaan ykseyden merkinä on kasvanut. Myös emerituspaavi Benedictuksen hengelliset teokset ovat arvostettuja.

Ekumenia koskettaa meitä kaikkia. Siksi rohkaisen kaikkia pappeja, sääntökuntalaisia ja maallikoita edistämään kristittyjen yhteyttä vaikkapa partiolaisilta lainatulla motolla: Tee yksi ekumeeninen teko päivässä! Rukous ykseyden puolesta on jo hyvä ajatus.

+ Teemu Sippo SCJ

Helsingin emerituspiispa

Paavi Franciscuksen viesti Maailman lähetyspäivää varten 2021

*"Me emme voi olla puhumatta siitä,
mitä olemme nähneet ja kuulleet"* (Ap.t. 4:20)

Rakkaat veljet ja sisaret,

kun koemme Jumalan rakkauden voiman, kun tunnemme hänen isällisen läsnäolonsa henkilökohtaisessa ja yhteisöllisessä elämässämme, emme voi olla julistamatta ja jakamatta sitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet. Jeesuksen suhde opetuslapsiinsa ja hänen ihmisyytensä, joka paljastuu meille inkarnaation salaisuudessa, hänen evankeliumissaan ja pääsiäisessään, näyttävät meille, mihin saakka Jumala rakastaa ihmisyyttämme ja ottaa omakseen ilomme ja kärsimyksemme, toivomme ja ahdingkomme (vrt. Vatikaanin II kirkolliskokous, pastoraalikonstituutio *Gaudium et spes*, 22). Kaikki Kristuksessa muistuttaa meille, että maailmamme ja sen lunastuksen tarve ei ole hänelle vieras. Hän kutsuu meitä osallistumaan aktiivisesti tähän lähetystehtävään: "Menkää nyt teille ja toreille ja kutsukaa... keitä vain tapaatte" (Matt. 22:9). Kukaan ei ole vieras, kukaan ei voi tuntea olevansa muukalainen tai kaukana tästä myötätuntoisesta rakkaudesta.

Apostolien kokemus

Evankeliumin julistamisen historia alkaa siitä, että Herra itse tahtoo palavasti kutsua jokaisen ihmisen ja aloittaa ystävällisen vuoropuhelun hänen kanssaan, missä hän onkin (vrt. Joh. 15:12-17). Apostolit ovat ensimmäisiä, jotka kertovat meille tästä. He muistavat jopa päivän ja hetken, jona kohtasivat Herran: "oli noin kymmenes tunti" (Joh. 1:39). Ystävyys Herran kanssa, nähden hänen parantavan sairaita, syövän syntisten kanssa, ruokkivan nälkäisiä, lähestyvän syrjittyjä, koskettavan epäpuhtaita, samaistuvan hädänalasiin, julistavan autuaaksi ja opettavan uudella ja arvovaltaisella tavalla, jättää lähtemättömän leiman. Se herättää imetyksen ja laajenevan, pyyteettömän ilon, jota ei voi hillitä. Kuten profeetta Jeremia sanoi, tämä kokemus on hänen aktiivisen läsnäolonsa palava tuli sydämässämme ja

pakottaa meitä lähetystyöhön, vaikka se joskus merkitsee uhrauksia ja väärinymmärryksiä (vrt. 20:7-9). Rakkaus on aina liikkeessä ja saa meidät liikkeelle jakaaksemme kauneimman sanoman ja toivomme lähteen: "Me olemme löytäneet Messiaan!" (Joh. 1:41).

Jeesuksen kanssa olemme nähneet, kuulleet ja kokeneet, että asiat voivat olla toisin. Hän on jo nyt avannut tulevan ajan muistuttaen meille olennaisen ja usein unohdetun piirteen ihmisyydestämme: "meidät on luotu täyteyttä varten, joka saavutetaan vain rakkaudessa" (kiertokirje Fratelli tutti, 68). Uuden ajan, joka herättää aloitekykyisen uskon, uskon, joka muovaa yhteisöä lähtien miehistä ja naisista, jotka ottavat omakseen toisten heikkouden ja edistävät veljeyttä ja sosiaalista ystävyyttä (vrt. sama, 67). Kirkollinen yhteisö näyttää kauneutensa muistaessaan kiitollisena, että Herra rakasti meitä ensin (vrt. 1. Joh. 4:19). "Herran rakastava mieltymys yllättää meidät, ja tuo ihmetys on luonnollaan sellaista, että emme voi omia emmekä pakottaa sitä. [...] Vain tällä tavalla voi kukoistaa pyyteettömyyden ihme, itsensä antamisen ihme. Myöskään lähetysintoa ei voi koskaan saavuttaa järkeilyn eikä laskelmoinnin seurauksena. Lähetystyöhön lähteminen heijastaa kiitollisuutta" (viesti

paavillisille lähetysseuroille, 21. toukokuuta 2020).

Ajat eivät aina olleet helppoja. Ensimmäiset kristityt aloittivat uskonelämänsä vihamielisessä ja hankalassa ympäristössä. Kokemukset syrjinnästä ja vankeudesta liittyivät sisäisiin ja ulkoisiin taisteluihin, jotka näyttivät olevan ristiriidassa ja jopa kieltävän sen, mitä he olivat nähneet ja kuulleet. Mutta ne eivät niinkään olleet heille vaikeus tai este, joka olisi ajanut heitä vetäytymään tai sulkeutumaan, vaan pikemminkin innoittivat heitä muuttamaan kaikki hankaluudet, vastukset ja vaikeudet tilaisuudeksi lähetystyöhön. Rajoitukset ja esteet olivat etuoikeutettu mahdollisuus voidella kaiken ja kaikki Herran Hengellä. Ei mitään eikä ketään voinut jättää vapautuksen sanoman ulkopuolelle.

Kaikesta tästä meillä on elävä todistus Apostolien teoissa, kirjassa joka lähetysopetuslapsilla on aina käden ulottuvilla. Tuo kirja kertoo, kuinka evankeliumin tuoksi julistettaessa levisi ja herätti ilon, jonka vain Henki voi meille antaa. Apostolien teot opettaa meitä kestämaan koettelemukset pitäen kiinni Kristuksesta, kypsyttäen "vakaumusta, että Jumala voi toimia missä tahansa olosuhteissa, myös näennäisten epäonnistumisten keskellä" ja varmuutta, "että se, joka antaa itsensä Jumalal-

Lähetystyo

le rakkaudesta, tuottaa varmasti hedelmää (vrt. Joh. 15:5)" (apostolinen kehoituskirje *Evangelii gaudium*, 279).

Se pätee meihinkin: ei tämäkään historian hetki ole helppo. Pandemiatilanne on osoittanut ja moninkertaistanut tuskan, yksinäisyyden, köyhyyden ja epäoikeudenmukaisuuden, joista niin monet kärsivät. Se on paljastanut väärän turvallisuudentunteemme, hajanaisuuden ja polarisaation, joka vaivihkaa repii meitä. Heikoimmat ja haavoittuvimmat ovat kokeneet yhä enemmän heikkoutta ja haurautta. Olemme kokeneet lannistumista, pettymystä ja uupumusta, jopa kasvavaa katkeruutta, joka vie toivomme. Mutta "emmhän me julista sanomaa itsestämme vaan Jeesuksesta Kristuksesta: Jeesus on Herra, ja hän on lähettänyt meidät palvelemaan teitä" (2. Kor. 4:5). Siksi voimme kuulla yhteisössämme ja perheissämme elämän Sanan, joka kaikuu sydämissämme ja sanoo: "Ei hän ole täällä, hän on nousut kuolleista" (Luuk. 24:6). Toivon Sana romahduttaa kaikenlaisen determinismin. Se tuo niille, jotka antavat sen koskettua itseään, vapauden ja rohkeuden nousta ylös ja etsiä luovasti kaikkia mahdollisia tapoja osoittaa myötätuntoa, joka on meille Jumalan läheisyyden "sakramentaali": hän ei hylkää ketään tienvarteen. Tänä pandemian aikana, kun on kiusaus naamioida ja oikeuttaa välinpitämättömyyttä ja apatiaa terveen sosiaalisen etäisyyden pitämisen nimissä, tarvitaan kiireesti myötätunnon missiota, joka tekee tuosta välttämättömästä etäisyydestä kohtaamisen, huolenpidon ja edistämisen paikan. "Mitä olemme nähneet ja kuulleet" (Ap.t. 4:20): laupeudesta, jonka olemme kokeneet, tulee lähtökohta, luotettavuuden lähde, jonka ansiosta voimme taas löytää yhteisen innon "yhteenkuuluvan ja solidaarisen yhteisön luomiseen, antaen sille aikamme, sitoumuksemme ja resurssimme" (kiertokirje Fratelli tutti, 36). Herran sana lunastaa ja vapauttaa meidät joka päivä kaikenlaisista verukkeista, jotka johtavat pahimmanlaatuisen skeptisyyteen: "kaikki on samaa, mikään ei muutu". Kysymykseen "miksi luopuisin varmuuksistani, mukavuuksistani ja mielihaluistani, kun en voi nähdä mitään merkittäviä tuloksia?", vastaus on aina sama: "Jeesus Kristus on voittanut synnin ja kuoleman ja hän on täynnä voimaa. Jeesus Kristus elää todella" (apostolinen kehoituskirje *Evangelii gaudium*, 275). Jeesus haluaa,

että mekin elämme, osoitamme veljeyttä ja vaalimme ja jaamme tätä toivoa. Nykytilanteessa tarvitaan kiireesti toivon lähettiläitä, jotka Herran voitelemina antavat profeettallisen muistutuksen siitä, että kukaan ei pelastu yksin.

Kuten apostolit ja ensimmäiset kristityt, mekin sanomme kaikin voimin: "Me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet" (Ap.t. 4:20). Kaiken minkä olemme saaneet, kaiken minkä Herra on meille lahjoittanut, hän on antanut siksi, että panisimme sen peliin ja antaisimme sen pyyteettömästi toisille. Kuten apostolit, jotka näkivät, kuulivat ja koskettivat Jeesuksen pelastavaa voimaa (vrt. 1. Joh. 1:1-4), mekin voimme koskettua Kristuksen kärsivää ja kunniakasta lihaa jokapäiväisessä elämässä. Niin löydämme rohkeuden jakaa kaikkien kanssa toivon päämäärän, varman tiedon, että Herra kulkee kanssamme. Kristittyinä emme voi pitää Herraa itsellämme: kirkon evankelioimistehtävän kokonaisvaltainen ja julkinen merkitys ilmenee maailman muuttamisessa ja luomakunnan varjelemisessa.

Kutsu meille jokaiselle

Tämänvuotinen Maailman lähetyspäivän teema, "Me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet" (Ap.t. 4:20), on kutsu meille jokaiselle "ottaa omaksemme" ja tuoda ilmi sitä, mitä kannamme sydämessämme. Tämä lähetystehtävä on ja on aina ollut kirkon identiteetti: "se on olemassa julistaakseen evankeliumia" (pyhä Paavali VI, kehoituskirje *Evangelii nuntiandi*, 14). Uskonelämämme heikentyy, menettää profeettallisuutensa ja kyvyn ihmetykseen ja kiitollisuuteen, jos eristäydymme tai sulkeudumme pienryhmiin. Usko vaatii luonnostaan yhä suurempaa avautumista, jotta se saavuttaa kaikki. Ensimmäiset kristityt eivät langenneet kiusaukseen olla pieni eliittiryhmä. Heitä veti puoleensa Herra ja hänen tarjoamansa uusi elämä – mennä kansojen keskuuteen ja todistaa siitä mitä he olivat nähneet ja kuulleet: Jumalan valtakunta on lähellä. He tekivät sen anteliaisuudella, kiitollisuudella ja jaloudella, joka on ominaista niille, jotka kylvävät tietäen, että toiset syövät heidän vaivannäkönsä ja uhrautumisensa hedelmät. Siksi ajattelen mielelläni, että "myös heikoimmat, rajoittuneimmat ja haavoit-

tuneimmat voivat olla sitä [lähetystyöntekijöitä] tavallaan, sillä hyvää voidaan aina jakaa, vaikka se onkin olemassa monien heikkouksien ohella" (apostolinen kehoituskirje *Christus vivit*, 239).

Maailman lähetyspäivänä, jota vietetään vuosittain lokakuun toiseksi viimeisenä sunnuntaina, muistamme kiitollisina kaikkia ihmisiä, jotka elämäntodistuksellaan auttavat meitä uudistamaan kasteessa saadun sitoumuksen olla anteliaita ja iloisia evankeliumin apostoleja. Muistamme erityisesti niitä, jotka ovat lähteneet liikkeelle, jättäneet maansa ja perheensä, jotta evankeliumi viivytyksettä ja pelotta saavuttaisi kansat ja kaupungit, joissa monet janoavat siunausta.

Heidän lähetystodistuksensa mietiskelyinen innoittaa meitä olemaan rohkeita ja rukoilemaan sinnikkäästi "herra, jolle sato kuuluu, lähettämään väkeä elonkorjuuseen" (Luuk. 10:2). Tiedämme, että kutsumus lähetystyöhön ei ole menneisyyttä eikä romanttinen muiden aikojen muisto. Tänään Jeesus tarvitsee sydämiä, jotka pitävät kutsumusta todellisena rakkaustarina, joka saa heidät menemään maailman periferioihin ja olemaan myötätunnon julistajia ja välineitä. Hän esittää tuon kutsun kaikille, vaikkakaan ei samalla tavalla. Muistakaamme, että on periferioita myös lähellämme, keskellä kaupunkiamme tai omissa perheissämme. Rakkauden universaalissa avoimuudessa on piirre, joka ei ole maantieteellinen vaan eksistentiaalinen. Aina, mutta erityisesti näinä pandemian aikoina, on tärkeää kasvattaa kykyä avartaa piiriämme, saavuttaa ne, joita spontaanisti emme tuntisi osaksi "intressi-maailmaamme", vaikka he ovatkin lähellämme (vrt. kiertokirje *Fratelli tutti*, 97). Lähetystehtävän todeksi eläminen tarkoittaa, että pyrkii ajattelemaan kuin Kristus Jeesus ja uskomaan yhdessä hänen kanssaan, että ympärillämme olevat ihmiset ovat veljiämme ja sisariamme. Herättäkään hänen myötätuntainen rakkautensa meidänkin sydämemme ja tehkään meistä kaikista lähetysopetuslapsia.

Maria, ensimmäinen lähetysopetuslapsi, kasvattakoon kaikissa kastetuissa halun olla maamme suola ja valo (vrt. Matt. 5:13-14).

Roomassa, Lateraanibasilikassa

6. tammikuuta 2021,

Herran ilmestymisen juhlapyhänä.

Franciscus

Lähetystyo

Maailman lähetyspäivä 17.10.2021

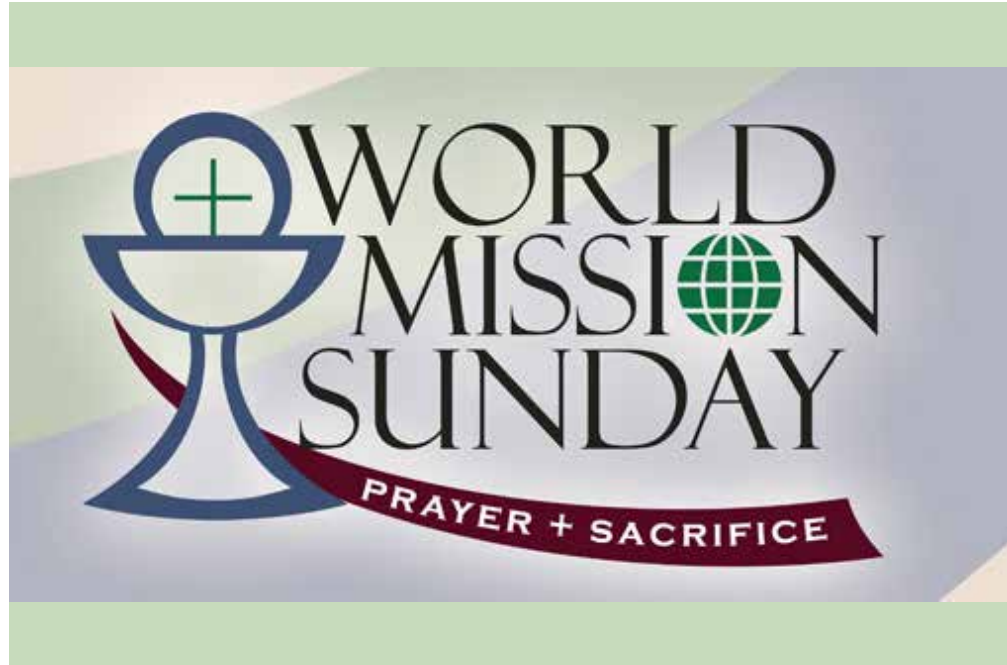
Lokakuuta on perinteisesti pidetty ruusukokuukautena, mutta se on myös omistettu lähetystyölle, sillä se alkaa heti pyhän Jeesus-lapsen Teresan, lähetystyön suojelijan, muistopäivän viettämisellä (1.10.).

Täällä Suomessa lokakuun toisena viikonvaihteena (tänä vuonna 9.-10.10.) katolilaiset, ortodoksit ja luterilaiset viettävät yhdessä ns. ekumeenista lähetyspyhää, korostaen kristittyjen yhteistä lähetysidentiteettiä ja muistuttaen samalla yhteisen todistuksen ja keskinäisen rauhan merkityksestä. Myöhemmin saman kuun kolmantena tai neljäntenä sunnuntaina vietetään kaikissa katolisissa maissa Maailman lähetyspäivää, joka tänä vuonna osuu hiippakunnassamme 17. päivään.

Ennen taivaaseenastumistaan Kristus antoi lähetyskäskyensä apostoleille ja heidän kauttaan meille, kaikille kristityille (vrt. Matt. 28:19-20). Sekä ekumeeninen lähetyspyhä että maailman lähetyspäivä kutsuvat meitä olemaan Jeesuksen lähettiläinä. Jokainen kastettu on kutsuttu omalla elämällään, saamiensa lahjojen ja aseman mukaan antamaan oman panoksensa Jumalan valtakunnan levittämiseen omassa ympäristössään tai kotimaansa ulkopuolella (Vatikaanin II kirkolliskokous, *Apostolicam actuositatem*, 2).

Usko ja epäusko

Kristittyjen yhteisen ekumeenisen lähetyspyhän teema on tänä vuonna evankelisluterilaisen kirkon sunnuntai aiheiden mukaisesti *Usko ja epäusko*. Kristityt saavat viettää yhteistä lähetyspyhää ja muistaa, että uskomme perusta on ylösnousut Kristus. Yhteinen usko Kristukseen yhdistää kaikki kristityt yli kirkkokuntarajojen. Johanneksen evankeliumissa Jeesus kutsuu seuraajikseen myös kaikkia ihmisiä: "Jos jonkun on jano, tulokoon minun luokseni ja juokoon! Joka uskoo minuun, hänen sisimmästään kumpuavat elävän veden virrat, niin kuin kirjoituksissa sanotaan" (Joh. 7:37-38). Jumalan Poikana

Kristus on kutsunut meidät ja on luvannut antaa ikuisen elämän myös kaikille niille, jotka uskovat häneen. "Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi ainoan Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikkisen elämän" (Joh. 3:16). Usko Kristukseen on myös lahja, jonka saamme antaa eteenpäin muille. Uskoa voidaan aina jakaa muiden kanssa, vaikka kohtaammekin epäuskoa.

Myötätunnon lähetystehtävä

Viestissään maailman lähetyspäivää varven 2021 paavi Franciscus huomauttaa, että se on tilaisuus muistaa "kiitollisina kaikkia ihmisiä, jotka elämäntodistuksellaan auttavat meitä uudistamaan kasteessa saadun sitoumuksen olla anteliaita ja iloisia evankeliumin apostoleja. Muistamme erityisesti niitä, jotka ovat lähteneet liikkeelle, jättäneet maansa ja perheensä, jotta evankeliumi viivytyksettä ja pelotta saavuttaisi kansat ja kaupungit, joissa monet janoavat siunausta". Heidän lähetystyönsä todistuksen mietiskely "innoittaa meitä olemaan rohkeita", kirjoittaa paavi. Hän myös korostaa, että "kutsumus lähetystyöhön ei ole menneisyyttä eikä romanttinen muiden aikojen muisto".

Nykyäänkin Jeesus tarvitsee "myötätunnon julistajia ja välineitä". Myötätunnon osoittaminen toisille ihmisille on erityisen tärkeää tämän pandemian aikana.

"Me emme voi olla puhumatta siitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet" (Ap.t. 4:20). Paavi Franciscus on valinnut tämän Apostolien teosta otetun lauseen maailman lähetyspäivän teemaksi. Paavi kirjoittaa, että "kun koemme Jumalan rakauden voiman, kun tunnemme hänen isällisen läsnäolonsa henkilökohtaisessa ja yhteisöllisessä elämässämme, emme voi olla julistamatta ja jakamatta sitä, mitä olemme nähneet ja kuulleet."

Elämä voi olla vaikeaa, niin kuin nykyinen koronaviruspandemia osoittaa, mutta Apostolien tekojen kirja "opettaa meitä kestämaan koettelemukset pitäen kiinni Kristuksesta", painottaa paavi. Toivotomuuden keskellä "elämän Sanan, joka kaikuu sydämässämme ja sanoo: 'Ei hän ole täällä, hän on noussut kuolleista'". Tämä Kristuksen ylösnousemuksen viesti on todella toivon sanoma, joka "romahduttaa kaikenlaisen determinismin. Se tuo niille, jotka antavat sen koskettaa itseään, vapauden ja rohkeuden nousta ylös ja etsiä luovasti kaikkia mahdollisia tapoja osoittaa myötätuntoa," kirjoittaa paavi.

Lähetystyo

Paavin mukaan nykyisessä pandemian tilanteessa tarvitaan kipeästi toivon lähettiläitä, jotka Herran voideltuina voivat antaa profeettallisen muistutuksen siitä, ettei kukaan pelastu yksin. "Tarvitaan kiireesti myötätunnon missiota", joka voi tehdä välttämättömästä etäisyyksien pitämisestä "kohtaamisen, huolenpidon ja edistämisen paikan". Paavin mielestä "myös heikoimmat, rajoittuneimmat ja haavoittuneimmat voivat olla [lähetystyöntekijöitä] tavallaan, sillä hyvää voidaan aina jakaa, vaikka se onkin olemassa monien heikkouksien ohella".

Näin meillä on tärkeä tehtävä edistää evankelointia omassa ympäristössämme. Kauas lähteminen ei ole ainoa tapa tehdä lähetystyötä, joka on oikeastaan uskon asia. On turha lähettää ihmisiä ja rahaa kauas, jos meiltä puuttuu usko, jos omassa sydämessämme ei ole Jeesusta, jonka kautta levitämme ilosanomaa pelastuksesta. Ainoa todellinen aarteemme on oma uskomme, se usko, jonka puolesta apostolit ja ensimmäiset kristityt ovat antaneet henkensä. He ovat saaneet Pyhän Hengen, niinpä helluntaipäivän jälkeen pelokkaista ja oppimattomista opetuslapsista tuli rohkeita ja viisaita todistajia. Uskon perustalla lujina pysymisessä meillä on sama jumalallinen lähde: Jumalan sana, sakramentit ja ennen kaikkea Pyhä Henki. Meillä on siis olennaisesti sama tehtävä kuin apostoleilla. Pyhän Hengen voimasta meidät kastetut on kutsuttu todistamaan Kristuksesta arkielämän keskellä, olemaan toivon ja myötätunnon lähettiläitä.

Pohjoismaiden Missio

Maailmanlaajuista lähetystyötä johtaa Kansojen evankelioimisen kongregatio (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622) Rooman kuuriassa. Sen yhteydessä toimii neljä paavillista lähetysseuraa, jotka huolehtivat lähetystyön rahoituksesta ja koulutuksesta sekä innostavat lähetystyöhön. Uskon levittämisen yhdistys (*Association for the Propagation of the Faith*) on yksi lähetysseuroista, jonka kanssa Pohjoismaiden paikalliskirkot tekevät yhteistyötä ja jota Pohjoismaissa kutsutaan nimellä MISSIO. Tämä vastaa maailman lähetyspäivän järjestelyistä ja antaa uusille, vasta perustetuille tai köyhille hiippakunnille välttämätöntä tukea niiden

ponnistellessa kohti omavaraisuutta. Lähetystyo on koko kirkon vastuutehtävä, ja Pohjoismaiden katoliset hiippakunnat pyrkivät auliisti tukemaan paavillisten lähetysseurojen koordinoimaa evankelioimistyytä. Pyydämme teidän rukouksienne ja avustustanne.

Vuonna 1926 paavi Pius XI aloitti Maailman lähetyspäivän vieton antaakseen lähetystyölle taloudellista varmuutta. Kaikki katoliset hiippakunnat antavat "lähimmäisenrakkauten pienen rovon" lähetyspäivänä. Sen ansiosta voimme yhdessä koko kirkon kanssa viedä hengellistä ja

aineellista apua niille, jotka sitä kaikkein kipeimmin tarvitsevat. Meidän rukouksemme ja lahjoituksemme auttavat tukemaan kirkkoja, sairaaloita, kouluja ja kutsuaksia maissa, joissa kirkko on uusi, vasta perustettu tai köyhä. Se on tilaisuutemme osoittaa rakkautta ja solidaarisuutta veljiämme ja sisariamme kohtaan, jotka jakavat kanssamme saman uskon.

Kolehdit kerätään **17. lokakuuta 2021** kaikissa messuissa kirkon lähetystyön hyväksi.

MUUT AVUSTUKSET SUORAAN
PIISPAN KANSLIAN
LÄHETYSAVUSTUSTILILLE:
FI09 1745 3000 1270 60

Lahjoitukset viitenumerolla: 5005

*Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja
isä Tri Nguyen*

RUKOUKSET LÄHETYSTYÖN PUOLESTA

Jumala, taivaallinen Isä, joka lähetit Poikasi Kristuksen maailmaan, vuodata meihin lupaamasi Pyhä Henki, jotta se levittäisi totuuden siemeniä ihmisten sydämiin ja herättäisi ne uskon kuuliaisuuteen, niin että kaikki ihmiset kasteen kautta uuteen elämään syntyneinä kuuluisivat sinun omaan kansaasi. Tätä pyydämme saman Herramme Jeesuksen Kristuksen, sinun Poikasi, kautta, joka kanssasi elää ja hallitsee Pyhän Hengen yhteydessä, Jumala, iankaikkisesta iankaikkiseen. Aamen.

(Roomalainen Messukirja, Messu evankeliumin levittämisen puolesta, A, päivän rukous, s. 928)

Lähetystyöntekijän rukous

Kristus on aina sama. Hän sanoo: Kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistä, sen te olette tehneet minulle. (Matt. 25:40)

Kun olin koditon, sinä avasit minulle ovesi.
Kun olin alaston, sinä vaatetit minut.
Kun olin väsynyt, sinä lahjoitit minulle levon.
Kun olin peloissani, sinä tyyntytit pelkoni.
Kun olin pieni, sinä opetit minua lukemaan.
Kun olin yksinäinen, sinä annoit minulle rakkautta.
Kun olin vankilassa, sinä kävit luonani.
Kun makasin sairaavuoteella, sinä hoidit minua.
Kun olin työtön, sinä hankit minulle työtä.
Kun kaipasin hyvyyttä, sinä pidit minua kädestä.
Kun olin mustaihoinen tai kiinalainen tai valkoinen
kun minua pilkattiin ja loukattiin, sinä kannoit ristiäni.
Kun olin vanha, sinä lahjoitit minulle hymysi.
Kun olin levoton, sinä kuuntelit minua kärsivällisesti.
Sinä näit minut syljen ja veren tahrmana, ja vaikka olin hien ja lian peittämä, sinä kuitenkin tunsit minut.
Kun minulle naurettiin, sinä seisoit vierelläni.
Kun olin onnellinen, sinä jaoit minun iloni.

(Pyhä Teresa Kalkuttalainen)

Elämän puolesta

Olin reilu viikko sitten marssimassa meitä kaikkia koskettavan asian, nimittäin elämän, puolesta. Aihe on erityisen ajankohtainen, sillä Eduskunta käsittelee parhaillaan aborttilainsäädännön holtentämiseen tähtäävää esitystä. Kesäkuussa Euroopan Parlamentti tunnusti myös seksuaali- ja lisääntymisoikeuksien (mukaanlukien abortin) olevan ihmisoikeus. Tapahtuman kautta järjestäneet tahot, Kouvolan ja Helsingin Elämän puolesta -ryhmät, Suomen evankelisluterilainen lähetysliikkeen ja Patmos Lähetyskeskityksen halusivat tuoda julkiseen keskusteluun myös syntymättömien lasten oikeuksia korostavan ja elämää puolustavan näkökulman. Tapahtuma jäi noin kolmisataises- ta osallistujajoukosta huolimatta uutispimentoon, joten laajemman keskustelun herättelemineen jäi tavoitteen tasolle.

Katolisen näkemyksen mukaisesti elämää tulee puolustaa ja varjella sen alusta loppuun saakka. Pro life (elämän puolesta) -liike on saanut laajalti näkyvyyttä etenkin Yhdysvalloissa ja kasvattaa aktiivimääriään ilahduttavasti myös Suomessa, mistä järjestetty tapahtuma oli hyvänä esimerkkinä.

Olen paljon pohtinut sitä, miksi elämän puolustamisen usein ajatellaan liittyvän lähinnä syntymättömiin lapsiin ja heidän oikeuksiinsa, vaikka se katolisen näkemyksemme mukaisesti kattaa yhtä lailla ikäspektrin toiselle laidalle sijoittuvat vanhukset ja heidän oikeutensa saada elää ja vanheta arvokkaasti ja turvallisesti, tarvittavan avun ja tuen turvin.

Me kaikki vanhenemme ja meillä kaikilla on kosketuspintaa vanhenemiseen ja vanhuksiin, joko oman itsemme tai ympäristömme kautta. Vaikka kyse ei ole mitenkään vieraasta ilmiöstä jää vanhusten ääni yhteiskunnassamme valitettavan usein kuulumatta ja kuulematta. Ehkäpä sen vuoksi, että heillä ei ole tasavertaisia mahdollisuuksia mielipiteidensä ja tarpeittensa esille

tuomiseen, tai niitä ei edes kysellä. Mahdollisuus tuoda tarpeitamme esille, vaikuttaa asioihin, tehdä itseämme koskevia päätöksiä ja tarpeen mukaan saada apua ja tukea on kuitenkin osa perusoikeuksiamme ja arvokkuuttamme.

Elämän Puolesta -marssilla ihastelimme miten tapahtuma oli houkutelut paikalle ”yllättävän monta osallistujaa” ja laskeskelimme vaivihkaa arvioita pääluvusta kylttien ja bannerien takaa. Tapahtumaa seuranneina viikkoina en voinut olla ihmettelemättä, miten ja missä vaiheessa elämän puolustamisesta ja elämän mahdollistavien tukitoimien ja rakenteiden perään kuuluttamisesta on tullut radikaalilta haiskahtavaa toimintaa, joka hiljaisuudessa lakaistaan mediamaton alle. Erilaiset ennakkokäsitykset ja latautuneet stereotyyppit vallitsevat ja saavat osakseen helppoja tykkäyksiä ja sympati-aa. Abortin vastustajat usein kuvataan syntymättömien lasten kuvia heiluttavina ja tuomitsevinä kiihkomielinä, vaikka totuus on aivan toinen.

Jostain syystä vanhusten oikeuksien puolustajiin liittyviin ennakkoluuloihin harvoin törmää. Harvoin myöskään eduskunnan edessä on nähty rollaattoriparaatia tai pyörätuoliesulkuja. Ne saattaisivat jopa päätyä iltautuksiin saakka.

Loppujen lopuksi on kummallista, että elämän puolustaminen usein nähdään radikaalina toimintana, johon liittyy erilaisia ennakkoluuloja. Emmekö me kaikki kuitenkin ole elämän puolella? Olemmehan elossa, tässä ja nyt. Toisaalta myös ennakkoluulojen poissaolo, kuten esimerkiksi vanhusten oikeuksiin liittyen, kertoo osaltansa jotakin. Ehkäpä sitten sitä, että niiden takana seisovien joukot ovat harvalukuiset. Pohjimmiltaan kyse on elämän edellytysten turvaamisesta myös niille, jotka eivät itse kykene niitä vaatimaan tai ylipäättänsä yksin selviytymään. Ja yksinhän me emme koskaan ole, Kristuksen ruumiin jäsenet. Missään ikäluokassa.

Janina Juuti

Artikkeleita

Jokainen elämä on arvokas

– Marssi elämän puolesta

Syyskuun 11. päivänä järjestettiin Helsingissä Suomen ensimmäinen *Marssi elämän puolesta*. Marssia olivat organisoineet monet sekä uskonnolliset että uskonnoista riippumattomat pro life -ryhmät niin katolisen kirkon piiristä kuin sen ulkopuoleltakin.

Marssin innoittajana yleisellä tasolla on kansainvälinen *March for Life* -liikehdintä, joka on saanut alkunsa Yhdysvalloista. Siellä järjestettiin ensimmäinen vastaava marssi jo tammikuussa 1974. Vähitellen vastaavia marseja on järjestetty vuosittain monissa eri maissa, nyt vihdoin myös Suomessa.

Marssin järjestäjien mukaan tapahtuman tavoitteena oli herättää keskustelua abortin todellisuudesta ja puolustaa syntymättömiä lapsia. Marssille osallistui kolmisensataa elämänpuolustajaa, nuoria ja vanhoja, miehiä ja naisia.

Senaatintorilta eduskuntatalolle

Alkutapahtumassa Senaatintorilla marssin tarkoitusta selitti katolinen lääkäri Miikka Nummenpää. Avauspuheessaan hän muistutti, ettei ihmiselämän biologinen alku ole uskonnollinen vaan tieteellinen kysymys. Hän painotti myös, ettei kohdun sisällä olevan lapsen puolesta puhuminen merkitse naisen oikeuksien vastustamista, sillä jokainen ihminen, olipa hän terve tai sairas, on yhtä arvokas ja yhtä suuri lahja.

Rauhallinen, iloinen ja rakentavassa hengessä elämää puolustanut pro life -kulkue lähti lopulta poliisien ohjaamana liikkeelle kohti määränpäättään eduskuntataloa. Kulkueen reitti oli Unioninkatu–Pohjoisesplanadi–Mannerheimintie. Sen kärjessä kulkivat kansanedustaja Päivi Räsänen ja luterilaisen lähetyshiippakunnan piispa Juhana Pohjola. Eduskuntataloa vastapäätä kulkueen osallistujia tervehti myös kourallinen vastamielensooittajia.

Kun kulkueväki oli järjestynyt eduskuntatalon rappusten juureen, puheita pi-

tivät vielä ihmisoikeusjärjestö Artikla 3:n puheenjohtaja, lääkäri Marika Kaksonen, Oikeus elämään -yhdistyksen puheenjohtaja Kirsi Morgan-MacKay sekä kansanedustaja Räsänen.

Mitä tämän jälkeen?

Kulkueen järjestäjien ja osallistujien positiivisuus ja rakentava henki olivat silmiinpistäviä kaikessa tapahtumaan liittyvässä tiedottamisessa ja itse tapahtumassa. Sellaisessa ilmapiirissä, joka Suomessa vallitsee, tuomitsemalla tai "Raamatulla päähän lyömisellä" tuskin saataisiinkaan paljon uusia ystäviä. Päinvastoin, silloin tärkeä aihe uhkasi jäädä hiljennetyksi kauas pois julkisesta keskustelusta ja ihmisten ajatuksista.

Toivottavasti hyvin alkanut työ abort-

tien vähentämiseksi jatkuu. Elämänpuolustajien kannattaa jatkossakin tuoda esiin ihmiselämän kauneutta sekä perheen ja läheisten antaman tuen merkitystä. On vahvistettava elämän kulttuuria, herätettävä ihmisissä hyvän ja rakkauden kaipuuta ja vaikutettava kaikilla yhteiskunnan tasoilla siihen, että lapsen saamista ei tarvitsisi pelätä, hävetä tai muutenkaan pitää epätoivottavana. Se vaatii ennen muuta sitkeää työtä, rukousta ja lähimmäisenrakkautta.

Ehkäpä ensi vuonna tavoitteena voisi olla vaikkapa kaksinkertaistaa marssille osallistuvien määrä? Jokainen elämä on arvokas, puolustamisen arvoinen.

Marko Tervaportti

Kuvat: Marko Tervaportti (ylä) ja Hanna Hagelin (ala).

På svenska

RELIGIÖS FRIHET

Ett samhälleligt missförstånd

Påven Franciscus har konstaterat att religiös frihet är en mänsklig grundrättighet. Denna frihet är inte endast en privatsak, utan har en offentlig dimension. Dimensionen har sin grund i den kristna sanningen som leder till ett offentligt liv var etiska principer måste följas. Han konstaterar vidare att det moderna liberala västerländska samhället lever i en uppfattning av falsk tolerans. Man tror sig vara tolerant fast man inte är det. Denna falska tolerans leder bl.a. till att man förföljer dem som vill leva enligt den kristna sanningen och de etiska konsekvenser den för med sig.

Emerituspåven Benedikt XVI konstaterade redan 2005 och hänvisar här till antikens martyrer vilka inte kunde eller ville dyrka de hedniska gudarna och kejsaren som gud. De dog för sin tro och sin övertygelse. Den helige biskop Eusebius har i sin historik beskrivit dessa martyrer och vilka sätt samt i vilken omfattning och varför de dog för sin tro. Den katolska kyrkan är fortfarande en pilgrim i världen och en missionerande kyrka.

Den katolska katekesen har ett helt stycke som handlar om människans frihet. Författaren lyfter fram de kristnas ansvar gällande den frihet människan fått av Gud. Individens kan i och med att hon har ett samvete skilja på gott och ont. Sålunda har människan rätten att fritt besluta hur hon verkar gällande gott och ont i synnerhet i moraliska och religiösa frågor. Katekesen behandlar friheten ur fyra synpunkter. För der första förhållandet mellan frihet och synd. Man kan fritt välja att inte följa Guds budord d.v.s. synda. Detta leder till alienation från Gud och till "syndens slaveri". För det andra hotas den kristna friheten av samhällets och ekonomins värderingar var man utgår ifrån att människan kan fritt använda sig av jordens rikedomar. I den pågående miljökrisen vet vi att detta inte är möjligt för ett antal olika sociala, hälsomässiga, samhälleliga och ekonomiska skäl. Ur en kristen synpunkt är det främsta skälet varför man inte fritt får använda sig av jordens rikedomar risken för att begå synd mot kärleken. Miljöskadorna och jordens uppvärmning är realiteter som allvarligt skadar många och i vissa fall är till sin natur bestående.

För det tredje frigjorde Kristus oss från arvsyndens och döden genom sin egen död och uppståndelse. Och slutligen ger den kristna friheten oss möjligheten att ta emot Guds nåd i svårigheter och i samband med de svåra beslut

ten vi, gällande friheten, råkar ut för. Friheten är inte endast en "frihet" utan har konsekvenser. Den kristna friheten har en politisk och social dimension. Inom den lutherska statskyrkan har det i samband med f.d. minister Päivi Räsäns åtal uppkommit diskussionen om religionsfrihet i Finland. Den lutherska biskopen i Åbo Mari Leppänen lyfte fram hoten mot religionsfriheten i en debattartikel. Frågan är vad religiösa samfund kan säga eller uttala sig om i det offentliga. Är Bibeln och andra religiösa publikationer trovärdiga källor som man kan hänvisa till? Kommer religionen och den kristna tron allt mer flyttas in i det privata? Kommer den religiösa debatten flyttas över till en intern debatt som inte längre omfattas av det offentliga? Kommer kritiken av samhället ur kristen synpunkt att tystas ner? Detta kommer att leda till att allmänheten och det offentliga inte längre känner till de kristna värderingarna, det kristna språket och den kristna tron. De kristna kan bli och kanske blir allt mer marginaliserade i samhället såsom statistiken gällande den statliga lutherska kyrkan klart visar. Främst är det unga kvinnor som lämnar kyrkan, just de som idag leder oss inom de statliga och kommunala förvaltningen och t.o.m. i regeringen. Leppänen berör direkt och indirekt många av de argumenten som Dignitatis Humanae lyfte fram. Religiös frihet i det neo-liberala samhället är inte längre en självklarhet eller endast en katolsk fråga.

Den teologiska kommissionen

Den katolska internationella teologiska kommissionen behandlade den katolska förståelsen av religiös frihet. Rapporten kan ses som en uppdatering eller synopsis av utveckling-

en efter Andra Vatikankonciliet på 1960-talet. Mycket har hänt på närmare 60 år. Kalla kriget och Vietnam-kriget är slut. Nya stater har uppkommit och inte minst en ny värdegemenskap dominerar åtminstone i väst. Denna kommer antagligen också att radikalt omformas i framtiden i och med det snöpliga slutet samt Förenta Staternas och andra väststaternas flykt från Afghanistan. Dagens totalitära stater värdegemenskap kommer antagligen att vara mera dominerande i framtiden. En ny uppdatering kommer kanske i framtiden. Ekonomisk tillväxt, mänskliga rättigheter, barn- och slavarbete, människohandel, den pågående miljökatastrofen och social rättvisa kommer att dominera debatten.

Kommissionen beskrev den politiska och värdegemenskapen i början på 2020-talet. En av de största svårigheterna gäller dagens politiska kultur. Fundamentalismen har förstärkts som en motvikt till liberalismen, relativismen och staternas allmänna likgiltighet gällande religion i allmänhet. Den liberala staten ser religionen som ett hot mot för individens kulturella och politiska medborgarskap. Den liberala eller neo-liberala staten beskrivs som en stat som befrämjar själv ett slags "mjuk totalitarism" och spridare av nihilistiska värderingar. Vidare leder det till överdrivet tillfredsställande av behov och t.ex. därmed bl.a. till överkonsumtion med alla dess negativa samhälleliga och hälsoeffekter. Lagstiftningen skall vara "värdenneutral" var etiska värden elimineras eller sublimeras. De kristna värderingarna marginaliseras från det allmänna. Demokratien förfaller. Det liberala samhället utvecklar sin egen humanism med sin egna tradition och sociala kohesion. Detta leder till fanatism, hopplöshet och frustration i synnerhet bland unga. Ut-

På svenska

vecklingen går mot en ateistisk stat som till sin natur dock strävar att vara teokratisk. Samhället håller på att förlora sin kristna religiösa samhällseliga natur. Detta har lett till och leder till uppkomsten av nya former av religiositet och pseudo-religiositet (t.ex. uppkomsten av häxor och tron på väsen samt ständigt ekonomisk tillväxt). Individerna i det liberala samhället blir ett objekt från att ha varit ett subjekt.

Dignitatis Humanae - "modernisering" av texten

Den teologiska kommissionen hade som målsättning att på basen av Dignitatis Humanae komma med förslag hur man kunde "modernisera" texten och, för det andra, utveckla tankegångar kring begreppet religiös frihet så att det privata och det offentliga bättre kunde "samarbeta". Målsättning är politisk. Risken finns att moderna samhällen inte längre uppfattar religionen som ett sammanbindande element för mänsklig samvaro utan någonting arkaiskt och till sin natur historiskt. Kyrkorna och klostren har blivit historiska monument och museer.

Rapporten går igenom de främsta punkterna gällande religiös frihet och religiösa rättigheter. För det första har alla rätt till religiös frihet. Denna frihet är grundläggande och tar uttryck i individens rätt att offentligt vitna om sin tro. Här leds individen av sitt samvete. För det andra har alla plikten att söka sanningen. Detta sanningssökande omfattar inte endast individen utan även familjen och samhälle gement. För det tredje är människan en religiös varelse som lever i en social och politisk omgivning. Friheten att praktisera ens tro måste vara fritt från all utomstående påtryckning också eller i synnerhet från staten. De religiösa har också rätt att offentligt bekänna och manifestera sin tro. Slutligen måste de religiösa visa sin tro och hur de manifesterar den ändå följa civila myndigheter och lagar.

Religiös frihet efter Andra Vatikankonciliet 1965–2000

Hotet mot religiös frihet har blivit globalt. Kristna bör samarbeta med andra troende på basen av ens samvete. Detta samarbete skall vara öppet utan fördomar eller förutfattade meningar. Religionsfrihet är inte "bara" en frihet bland andra, utan den grundläggande friheten vilken möjliggör de andra friheterna för det allmänna goda gällande både individen och samhället.

Påven Franciscus lyfte fram förståelsen av begreppet frihet till en ny dimension. Religiös frihet är inte till för att skapa religiösa subkulturer utan gäller öppenhet och alla. Dess uppgift är att värja mot uppkomsten av totalitarism såsom Hannah Arendt efter andra världskri-

get varnade i sitt verk från 1960-talet. Statens roll är att skydda religionsfriheten, men också det rena samvetet. I en totalitär stat kan nämligen samvetet allvarligt bli skadat då individen måste ge avkall på sina religiösa värderingar t.ex. gällande abort och eutanasi. Däremot stärker religiös frihet samhället och samhällsfreden. Påven lyfte fram frågan om martyrer i vår tid. I många samhällen har olika slag av martyrskap blivit vanligare. Påven varnar för att man i samhället ger avkall på det religiösa. De kristna är dock sist och slutligen jordens salt.

Döden

Den moderna människan har förlorat förståelsen av döden som ett led i människans och individens existens. Man gömmer döden i sjukhus, servicehus och åldinghem. Dödens realism försvagas och kanske helt försvinner. Gravarna är inte längre "minnesmärken" och platser var man ber för de döda. Den religiösa kontakten mellan levande och döda har suddas ut, de döda försvinner från vårt minne – de existerar inte längre för oss. Människan har förlorat sin tro på ett liv efter döden och den slutgiltiga uppståndelsen. Dessa uppfattas som sagor och myter. Livets mysterium förblir dolt. Detta förhållande till de döda försvagar familjens gemenskap och tro. Emerituspåven Benedikt XVI har behandlat frågan gällande döden, uppståndelsen och det eviga livet i sin synnerligen läsvärda och givande verk Eskatologia. Detta begrepp omfattar hela den kristna verkliga innebörd och uppståndelsens betydelse för dagens människor.

Staten den nya religionen

Staten har tagit allt mer på sig rollen av den som står för det etiska. Staten är den som har "ensamrätten" att förklara vad som är etiskt och vad som inte är det. Man vill att religiösa samfund skall samordna sig enligt statens etisk-moraliska normer. Man vill ta över det moraliskt auktoritativa. Man vill ha värdeomopol på basen av en demokratisk process. Majoriteten bestämmer vad som är etiskt eller moraliskt och vad som inte är det. Denna nya slags liberalism begränsar den religiösa friheten gällande vad man får säga eller skriva. Staten vill omdefiniera begreppet det allmänna goda enligt sina egna värderingar och normer. Det är här som Päivi Räsänen råkade illa ut. Staten ville och vill vara det nya teokratiska värdesamhället. Här råkar givetvis det liberala samhället i konflikt med sig själv i och med att samhället tar på sig en absolutistisk och relativistisk moralisk värdegrund. Den s.k. neutrala staten försvinner.

I denna nya teokratiska stat försvagas individens samvete. Staten har genom sin abortpolitik betydligt försvagat samvetet hos många unga kvinnor och män samt hälsopersonal.

I sina ambitioner skapar det liberala samhället nya idoler och avgudar. Denna uppkommande ockulta värdeideologi vilka sublimerar Gud och skapar en omgivning var människan förlorar sin riktning i livet och därigenom sin mänskliga identitet. Troende skuffas in i marginalen och därigenom försvagas deras tro och samvete. I det nya liberala samhället talar man om "vitt martyrskap" var troende lider för sin tro genom att förlora sina tjänster, arbeten (läkare som inte genomför aborter) eller vissa ekonomiska samhällseliga ekonomiska rättigheter. En levande tro har följder och personliga kostnader.

Slutsatser

Dokumentet, som grundar sig på Andra Vatikankonciliet, i synnerhet Dignitatis Humanae, visar tydligt att vårt moderna liberala samhälle systematiskt försvagar den kristna religionens roll i samhället. I Dignitatis Humanae -dokumentets slutsatser sätter konciliet ett större ansvar på individen som lever och verkar i samhället. Den kristna har som uppgift att genom sin tro vittna om Gud och undervisa alla om sin tro. Kyrkan ber om allas böner och andra former av vädjan för att stärka den kristna tron i samhället. För det andra krävas att individen och i synnerhet barnen skolas och undervisas i tron. De troende måste fritt bekänna och propagera sin tro och vara redo för ett eventuellt martyrskap och andra personliga lidanden.

Inom den lutherska kyrkan i huvudstadsregionen blir mindre hälften av barnen döpta. I synnerhet unga kvinnorna lämnar kyrkan vilket kommer inom några årtionden, om trenden fortsätter, leda till att huvudstadsregionen blir ett ateistiskt område. Inom de katolska och ortodoxa kyrkorna är situationen lyckligtvis en annan. Allt fler ortodoxa unga män söker sig till klostret i Valamo och inom den katolska kyrkan är antalet nya medlemmar och döpta stort.

Jan-Peter Paul

Källor

- Arendt H. (1966): The Origin of Totalitarianism, Harcourt Inc, San Diego.
- Chapman G. (1994): Catechism of the Catholic Church, London (#1730 - 1748).
- Declaration on religious freedom Dignitatis Humanae on the right of the person and of communities to social and civil freedom inmates promulgated by his holiness pope Paul VI on December 7, 1965.
- Leppänen M.: Raamatulla ei pidä polkea ihmistä, Helsingin sanomat 24.8.2021.
- Ratzinger J. (2021): Eskatologia, kuolema ja ikuinen elämä, Katolinen tiedotuskeskus, Helsinki.
- Religious freedom for the good of all, theological approaches and contemporary challenges, International theological commission, sub-commission for religious freedom, the Vatican, 21 March 2019.
- Tornielli A. (2020): Dignitatis Humanae: the Council affirms the right to religious liberty, Vatican News (23.6.20).

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Caritaksen hanke syvennyy eriarvoisuuden teemoihin valokuvien kautta.

Suomen Caritaksessa on alkanut hanke Samanarvoinen elämäni – välähdyksiä bangladeshilaisesta arjesta. Sen tarkoitus on tuoda Suomeen Bangladeshilaisen GMB Akashin valokuvanäyttely. Akash kuvaa arvostavalla tavalla yhteiskuntien reunamille jääviä ihmisiä ja antaa heille mahdollisuuden tuoda äänensä kuuluviin.

Valokuvanäyttely kiertää seitsemällä eri paikkakunnalla Suomessa. Ensimmäinen näyttely avataan marraskuun alussa Turussa vuonna 2021 ja viimeinen avautuu tammikuussa 2023.

Näyttelyn lisäksi hankkeeseen liittyy eriarvoisuuteen liittyvä taustamateriaali. Keväällä 2022 hankkeessa käynnistyy sosiaalisen median kampanja ja valokuvauskilpailu.

Hanke kokonaisuudessaan käsittelee globaalia eriarvoisuutta ja sen vähentämistä. Sen tavoitteena lisätä tietoa eriarvoisuudesta, herättää myötätuntoa sekä tuoda kaukana kehittyvissä maissa asuvien ihmisten kokemukset tavallisen suomalaisen lähelle. Eriarvoisuus vaikuttaa miljardien ihmisten elämään kouriintuntuvasti. Suomalaiset voivat vaikuttaa eriarvoisuuteen niin kehitysyhteistyön kuin omien valintojenkin kautta. Hanke saa Ulkoministeriön viestinnän ja globaalien kasvatusten tukea.

Caritaksen kaupassa on tarjolla kauppa-apulaisen / vaatehuoltajan työtoimintapaikka

Paikka on tarkoitettu henkilölle, joka on oikeutettu Työvoimatoimiston tai sosiaaliviraston aktivointisuunnitelman kautta kuntouttavaan työtoimintaan. Työaika sovitaan aktivointisuunnitelman mukaan yksilöllisesti. Toiminta toteutetaan yhteistyössä Helsingin sosiaalitoimen Työllistymisen tukemisen yksikön kanssa. Lisätietoja: Hannele Liukkonen, puh. 040 256 6275 / Caritas sosiaalineuvonta.

Tapahtumia

Ruoka-apua Vaasassa keskiviikkoisin kello 14 osoitteessa Rauhankatu 8 C. Ruokajaon järjestää Vaasan ruoka-apu ja Vaasan katolinen kappeli.

Tapahtumia Caritaksen toimistolla

osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Ystävyiden kahvila keskiviikkoisin 13.10. ja 17.11. kello 15–17.

Hävikkiruoanjakelu joka toinen maanantai klo 15–16. Loka- marraskuun ruuanjakopäivät ovat 18.10. ja 1.11. Koronatilanteen vuoksi hävikkiruoanjakelu järjestetään tällä hetkellä Caritaksen toimiston ulkopuolella. Jonottamaan voi tulla klo 14.50. Ruokakassa-ja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla.

Vastuuviikon tapahtumia

Vastuuviikon kahvila: ke 20.10. kello 14–16. Tervetuloa Caritaksen toimistolle keskustelemaan ekumeenisen Vastuuviikon teemoista ja tutustu Caritaksen mielenkiintosiin kehitysyhteistyöhankkeisiin!

Keskustelutilaisuus Ulos koronasta – miten rakennamme yhdenvertaisuutta koronan jälkeen? 21.10.2021 klo 16.30–18.00 Ennakkoon ilmoittautuneille Mikael-sali (ev. lut. Kirkkohallitus, Eteläranta 8, Helsinki) ja etänä. Ilmoittaudu sivun www.ekumenia.fi kautta. Suomen Ekumeenisen Neuvoston yhdenvertaisuusjaoston seminaarissa tarkastellaan koronan vaikutuksia yhdenvertaisuuteen ja kysytään, kuinka voimme kirkkoina yhdessä toimia yhteiskunnassa koronapandemian jälkeen ja edistää yhdenvertaisuutta. Veli-Matti Salmisen ja Virva Juurikkalan puheenvuorojen jälkeen kommenttipuheenvuoron antaa Suomen Caritaksen pääsihteeri Larissa Franz-Koivisto.

Tue kehitysyhteistyöhankettamme Keniassa

Vastuuviikon teemana on tänä vuonna kohtuullisuus ja viikon aikana pohditaan, mitä voimme tehdä elääksemme kohtuullisempaa ja kestävämpää elämää. Aihetta tarkastellaan YK:n kestävän kehityksen tavoiteohjelma Agenda 2030:n kautta. Ohjelma sisältää 17 tavoitetta, jotka tähtäävät kestäväan kehityksen edistämiseen ja köyhyyden poistamiseen.

Caritaksen kehitysyhteistyöhanke Ruokaturvaa ja parempaa toimeentuloa turkana-naisille Turkanan maakunnassa, Keniassa edistää etenkin tavoitteita 2: Ei nälkää, 5: Sukupuolten tasa-arvo sekä 13: Ilmastotekoja. Turkanan maakunta on yksi Kenian köyhimpiä alueita ja hankkeella tuetaan paimentolaiskansaankuuluvien naisten elinkeinoja ja ruokaturvaa perustamalla yhteisöllisiä säästö- ja lainausryhmiä sekä tarjoamalla koulutusta vuohienhoidossa, korinpunonnassa sekä mehiläistenhoidossa ja hunajan valmistuksessa.

Voit tukea kestävää kehitystä Keniassa tekemällä lahjoituksen:

Saaja: Suomen Caritas ry
Tili: FI73 8000 1270 1545 04
Viite: 2341
Mobile pay: 95959 (viesti Kenia)
Keräyslupa: RA/2019/18 (2019–2022)

Liity Caritaksen jäseneksi!

Suomen Caritas tukee kehitysyhteistyöhankkeita Myanmarissa ja Keniassa. Suomessa Caritaksen työntekijät ja vapaaehtoiset ovat tarjoavat sosiaaliohjausta maahanmuuttajille Caritaksen toimistolla. Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat halutessaan Caritaksen uutiskirjeen, jossa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritaksen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi

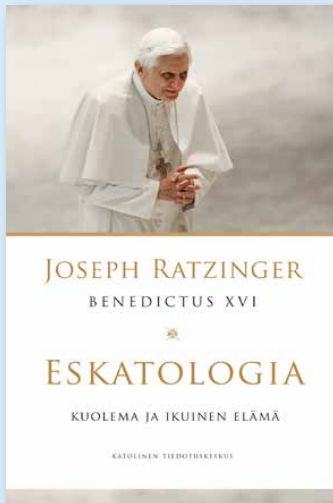
Tilaa joulukynttilöitä Caritas kaupasta ennakkoon

Sivulta www.caritas.fi/caritas-kauppa löydät lomakkeen ja kuvia kynttilöistä.

www.caritas.fi

Ilmoituksia

UUTUUKSIA

Joseph Ratzinger Eskatologia

Eskatologia, oppi kuolemasta, ylösnousemuksesta ja ikuisesta elämästä, on ollut yksi Joseph Ratzingerin eli paavi Benedictus XVI:n keskeisistä teemoista. Teosta Ratzinger itse on pitänyt onnistuneimpana kirjanaan. **KATT, 316 sivua, hinta 25,-**

Hetkipalvelus LUKUPALVELUS Tavallinen aika, viikot 10-17

Uusittu ja tarkastettu suomennos. "Lukupalveluksen on tarkoitus johdattaa Jumalan kansa... mietiskelemään kauneimpia kohtia Raamatusta ja hengellisten kirjailijoiden teoksista" (ylein. johdanto hetkipalvelukseen, 32). Tätä kirjaa käytetään yhdessä Lukupalvelus, psalttari -kirjan kanssa. **KATT, 395 sivua, hinta 14,-**

katolinenkirjakauppa.net

Academicum Catholicum

FT Miia Ijäs-Idrobo:

Katariina ja Anna Jagellonica: Ruotsi, Suomi ja Puolan katoliset prinsessat

To 21.10. klo 19

Studium Catholicumin Angelicum-salissa

(Ritarikatu 3, Helsinki, 2. krs)

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI

Pyhän Henrikin katedraalissa
– sunnuntaina 7.11.2021 klo 13.00

Gregorius-yhdistyksen järjestämiä tridentiinisiä messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

URKUMUSIIKIN

JUHLAGA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00.**

4.11. Carsten Pohl (Kiel)

Tervetuloa!

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. *Gregorian chani for weddings, funerals and other occasions.*

Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO

Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki

09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline).

Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 8.10. – 14.11.

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik@katolinen.fi. Kotisivu henrik.katolinen.fi.

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe messu 18.00, ti ja to messu 7.30. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke ja la 19.30 Neokatekumenaaliyhdyksen liturgia. Rippiäika la 17.00-17.45 ja 17.30 ennen arki-iltamessuja sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimukseen mukaan.

- Sat. 17.40 *Vespers*, 18.00 *Mass in Finnish*. Sun. 9.30 *Mass in English*, 11.00 *High Mass in Finnish*, 12.30 *Mass in other languages*, *Family Mass* or 13.00 *Gregorian Mass*, 18.00 *Mass in Finnish*. Mon., Wed., Fri. 18.00 *Mass in Finnish*, Tues. and Thurs. 7.30 *Mass in Finnish*. Wed. 17.30 *Rosary*, Fri. 17.30 *Adoration*. Wed., Sat. 19.30 *Liturgy of the Neocatechumenal Way*. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment.

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

9.10. la 10.00-12.45 ensikommunio-opetus,

17.40 vesper, 18.00 aattomessu

10.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu ja adoraatio, 18.00 iltamessu

16.10. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Keravalla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 14.00 messu arameaksi, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu

18.10. ma 18.30 johdantokurssi

24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 16.00 messu ukrainaksi, 18.00 iltamessu

30.10. la 10.45-13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 16.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 iltamessu

1.11. ma 18.30 johdantokurssi

6.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 11.00 juhlallinen messu kaikkien poisnukkuneiden puolesta, 13.00 rukoushetki hautausmaalla, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

7.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 14.30 messu vietnamiksi, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu

13.11. la 10.00-12.45 ensikommunio-opetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu

14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 perhemessu ja adoraatio, 18.00 iltamessu

ENSIKOMMUNIO-OPETUS

9.10., 13.11. la 10.00-12.45 (Huom.! Opetus alkaa klo 10.00. Edellisen lehden ohjelmassa oli väärä aika.)

VAHVISTUSOPETUS 30.10. la 10.45-13.00

JOHDANTOKURSSI 18.10., 1.11. ma 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 17.10., 7.11. su 11.00

Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie, Porvoo): 17.10. su 15.00

Tapulikaupunki (seurakuntakoti, Maatullinkuja 4): Lisätietoja myöhemmin.

Huom.! Diasporamessujen toteutuminen riippuu luterilaisen ja ortodoksisen kirkon päätöksistä.

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria@katolinen.fi. Kotisivu maria.katolinen.fi.

- La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (ristintie paastonaikana), 10.00 päämessu suomeksi, su 11.30 messu (1.su ruotsi, 2. su lastenmessu, 3. su suomi/vietnami, 4. su lastenmessu, 5. lastenmessu), 13.00 messu englanniksi, 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (ristintie paastonaikana), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.30 laudes, 8.00 messu suomeksi tai englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Ripittelaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, la 17.30-17.50, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-ke 10.00-15.00.

- Sat. 10.00 *Mass in Finnish*, 18.00 *Evening Mass in Finnish*. Sun. 9.30 *Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent)*, 10.00 *High Mass in Finnish*, 11.30 *Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Children's Mass in Finnish, 3rd Vietnamese, 4th Children's Mass in Finnish, 5th Children's Mass in Finnish)*, 13.00 *Mass in English*, 14.30 *Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.)*, 16.00 *Mass in Polish*, 17.30 *Rosary in English (Stations of the Cross during Lent)*, 18.00 *Mass in English*. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.30 *Laudes*, 8.00 *Mass in Finnish or English*. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 *Adora-*

tion, 18.00 *Evening Mass in Finnish*. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45-17.05, Sat. 17.30-17.50, Sun. 9.30-9.50, 17.30-17.50. Parish office open Mon.-Wed. 10.00-15.00.

- Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben "Pyhä Maria" kanavalla.

9.10. la 10.00 messu suomeksi ja kirkkoon ottaminen, 18.00 messu suomeksi

10.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

16.10. la 11.00 messu suomeksi ja Martti Savi-joen diakoniksi vihkiminen, 15.30-17.00 adoraatio, 18.00 messu suomeksi

17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 10.00 pyhäkoulu lapsille seurakuntatalissa, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu suomeksi, 13.00 hartaus Malmin hautausmaan katolisessa korttelissa (57), 18.00 messu suomeksi

7.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu suomeksi, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 14.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

MUUT PAIKKAKUNNAT

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 7.11., 5.12., 2.1., 6.2., 6.3., 3.4., 29.5. su 16.00

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): 23.10., 20.11., 18.12., 15.1., 19.2., 19.3., 23.4., 28.5. la 16.00

Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 9.10., 13.11., 11.12., 8.1., 12.2., 12.3., 9.4., 14.5. la 14.00

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 8.10. – 14.11.

TURKU

Pyhän Birgitan ja autuaan Hemmingin seurakunta

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta@katolinen.fi. Kotisivu birgitta.katolinen.fi.

• Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.

• Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Confessions half an hour before Mass and by appointment.

• Päivitetyt tiedot löytyvät aina seurakunnan kalenterista osoitteesta <https://www.catholic-turku.fi/>

9.10. la Huom.! ei aamumessua, 16.00 messu Naantalissa

10.10. su pyhä Birgitta (seurakuntamme nimikkojuhla): 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 13.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

23.10. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi tai englanniksi Ahvenanmaalla, 13.00 perhemessu

24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

26.10. ti 18.00 iltamessu, 18.45 SCJ-maallikot

29.10. pe 7.30 aamumessu, 16.00 Birgittalaissäätökunnan maallikko-oblaattit

31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

6.11. la kaikkien poisnukkuneiden muistopäivä: Huom.! ei aamumessua, 10.00 messu Ahvenanmaalla ruotsiksi tai englanniksi, 10.30 messu vainajien puolesta, 12.00 rukoushetki hautausmaalla

7.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.00 messu

ruotsiksi/mässä på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 juhlamessu, 12.30 messu puolaksi/Mssa sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

13.11. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu

14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 23.10., 13.11. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Ahvenanmaa (Hindersbölevägen 11, Mariehamn): 23.10., 6.11. la 10.00

Eurajoki (Kukkapolku 2): 10.10., 24.10., 14.11. su 15.00

Naantali (luostarikirikko, Nunnakatu 2): 9.10. la 16.00

Pori (Maantiekatu 46): 10.10., 14.11. su 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi@katolinen.fi. Kotisivu olavi.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

• Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass, Tues. 7.00 Mass in Sisters' Chapel, 18.00 Gregorian Mass, Wed. 18.00 Mass, Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass, Fri. 7.00 Mass in Sisters' Chapel. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.

10.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 11.30 kokous toimintojen palauttamisesta sekä grillauksesta, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

16.10. la 9.00 Lauantaitkurssipäivän alkuhartaus, 12.30 perhemessu

17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

23.10. la 11.00 talkoot

24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

30.10. la 11.00 syysmarkkinat

31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

6.11. su kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu ja hartaus hautausmaalla

7.11. su kaikkien pyhien juhla: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.00 messu, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

LAUANTAIKURSSI

16.10., 20.11., 18.12. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti@katolinen.fi. Kotisivu risti.katolinen.fi.

• Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper, pe 17.15 adoraatio. La messuaika vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.

• Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers, Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

• Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestreams.fi>

9.10. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu

10.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

12.10. ti 18.00 messu Hervannassa

13.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi

16.10. la 12.00-17.00 Laupeuden rukousryhmä

17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 8.10. – 14.11.

19.10. ti 18.00 iltamessu, 18.30 naistenpiiri
 20.10. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja
 23.10. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
 24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.30 ensikommunio-opetus ja vanhempien kokoontuminen, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 26.10. ti 14.00 messu, klo 14.30 seniorit
 31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 3.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamattupiiri
 6.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.30 messu vainajien puolesta, 12.00 messu englanniksi/Mass for the Faithful Departed in English, 13.00-17.00 Laupeuden rukousryhmä
 7.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.30 messu suomeksi, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 9.11. ti 18.00 messu Hervannassa
 10.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi
 14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 9.10., 20.11. la 9.50

INFORMAATIOKURSSI
 13.10., 10.11. ke 18.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): su 7.11. katekeesi lapsille klo 13.00 ja messu klo 15.00
Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinankatu 3): 10.10., 4.11. su 16.00.
Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappeli, Kappelin-tie 5): 10.10., 24.10., 31.10., 14.11., 28.11. su 12.00.
Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kappeli, Rauhankatu 8 C 22): 9.10. la 12.00 ja 16.00, 24.10. su 16.00, 31.10. su 16.00, 13.11. la 12.00 ja 16.00, 28.11. su 16.00
Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunktatu 1): 23.10., 20.11., 11.12. la 17.00
 Huom.! Messu 11.12. vietetään poikkeuksellisesti Törnävän kirkossa.

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola.
 Puh. 05-5444 110. Sähköposti ursula@katolinen.fi. Kotisivu ursula.katolinen.fi.

- Su 11.00 messu. Ke 7.00 messu. To 16.00-16.45 adoraatio, 17.00 messu. Pe 17.00 messu. Rippiaika pe 16.30-16.50 sekä sopimuksen mukaan.
- Sun. 11.00 Mass in Finnish. Wed. 7.00 Mass in

Finnish. Thurs. 16.00-16.45 Adoration, 17.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Confessions Fri. 16.30-16.50 and upon agreement.

- Messuihin Kouvolassa ei pääsääntöisesti tarvitse ilmoittautua. Muissa kaupungeissa seurataan paikallisia ohjeita: seuraa ilmoituksia seurakunnan verkkosivuilla.

8.10. pe ruusukkorukouksen Neitsyt Maria: 17.00 messu, 17.40 vesper
 9.10. la 16.30 aattomessu
 10.10. kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.35 ruusukkorukous, 11.00 messu
 17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.35 ruusukkorukous, 11.00 messu
 24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.35 ruusukkorukous, 11.00 messu
 31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.35 ruusukkorukous, 11.00 messu
 7.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.35 ruusukkorukous, 11.00 messu
 14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.35 ruusukkorukous, 11.00 messu

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS

23.10. la 11.00-13.30

VAHVISTUSOPETUS 9.10., 13.11. la 14.00

TALKOOT 9.10. la 10.00-16.00

MUUT PAIKKAKUNNAT:

Kotka (Langinkosken kirkko, Langinkoskentie 1): 23.10. la 16.30
Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22): 10.10., 17.10., 31.10. su 18.00, tästä eteenpäin seuraa ilmoituksia seurakunnan sivuilla
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1): 6.11. la 16.30

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu. Puh ja fax 08-347834.
 Sähköposti perhe@katolinen.fi. Kotisivu perhe.katolinen.fi

- Su 10.00 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, pe 17.00 iltamessu, kuukauden 1. to 16.00 adoraatio ja messu, la 11.30 messu ja Angelus. Ti, ke, la 20.00 neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippitilaisuus pe 17.30-18.30, puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 10.00 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Fri. 17.00 Mass in Finnish, 1st Thurs. of the month 16.00 Adoration and Mass, Sat. 11.30 Mass and Angelus. Tues., Wed., Sat. 20.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Fri. 17.30-18.30, half an hour before Mass and by appointment. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora.)

10.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
 17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä
 24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Raahessa
 31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kajaanissa
 6.11. la kaikkien poisnukkuneiden uskovien muistopäivä: 10.00 messu vainajien puolesta ja hartaus hautausmaalla
 7.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa
 14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): 31.10. su 17.30
Kemi (Lehtokatu 31): 17.10. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 7.11. su 16.30 ruusukko, 17.00 messu
Raah (Brahenkatu 12): 24.10. su 17.00
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 10.10., 14.11. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio. Puh. 044-3657142, 0449744608. Sähköposti joosef@katolinen.fi. Kotisivu joosef.katolinen.fi.

- Su 9.45 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 19.30 Neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippiaika ti 16.00 ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 9.45 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration Sat. 19.30 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00 and by appointment.

8.10. pe 9.00 aamumessu, 17.00 johdantokurssi, 18.00 messu Savonlinnassa
 9.10. la 11.00 messu Savonlinnassa
 10.10. su kirkkovuoden 28. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
 11.10. ma 18.00 iltamessu, 19.00 katekeesi
 14.10. to 17.30 adoraatio, 18.00 iltamessu, 19.00 katekeesi
 17.10. su kirkkovuoden 29. sunnuntai: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu

Yhdistykset ja yhteisöt • Societies • Muut • Others

18.10. ma 18.00 iltamessu, 19.00 katekeesit
 21.10. to 17.30 adoraatio, 18.00 iltamessu, 19.00 katekeesit
 22.10. pe 9.00 aamumessu, 18.00 messu Mikkelissä
 23.10. la 11.00 johdantokurssi
 24.10. su kirkkovuoden 30. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
 25.10. ma 18.00 iltamessu, 19.00 katekeesit
 31.10. su kirkkovuoden 31. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu
 7.11. su kaikkien pyhien juhla: 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
 12.11. pe 9.00 aamumessu, 17.00 johdantokurssi, 18.00 messu Savonlinnassa
 13.11. la 11.00 messu Savonlinnassa
 14.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.00 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Joensuu (Kaislakatu 6): 10.10., 24.10., 31.10. su 10.00, 7.11. su 18.00, 14.11. su 10.00
 Savonlinna (Erkonkatu 11): 8.10. pe 18.00, 9.10. la 11.00, 12.11. pe 18.00, 13.11. la 11.00
Mikkeli (Jääkärintie 1): 22.10. pe 18.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi.
 • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.
 • **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.
Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 09-6129470, info@katolinen.fi • **Julkaisuosasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ma-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Obl.OSSS – Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: www.kolumbus.fi/birgitta.turku/oblaatit. Birgittalaisoblaatit kokoontuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: **12.10., 26.10., 9.11., 23.11., 7.12., 21.12.** Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cshelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2021 – 73. toimintavuosi • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • LA **16.10.** Hiljentymispäivä Turussa; erillinen tiedotus myöhemmin • ti **2.11.** Pyhä Franciscus ja paavi Franciscus /Pauli Annala • KE **10.11.** klo 18.00 Requime fransiskaanimainajille Pyhän Henrikin katedraalissa • ti **7.12.** Kynttilät/Liisa Söderholm • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkaniemi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaanimaallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja An Nguyen, timeof2010@gmail.com. (Gregorius-yhd.) Moderaattori Anders Hamberg. • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan.

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adorationin jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Disalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Heidi Tuorila-Kahanpää OCDS, gsm 050-3410248, email kahanpaa@ulc.jyu.fi. Postitusosoite Sepeteuksent. 19 B 00760 Helsinki. • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, peritty60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu joka perjantai Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adorationin jälkeen noin klo 19. • Legion of Mary meets every Friday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Ohjelmassa **6.10.** syksyn aloitus, yhdessäoloa ja keskustelua miten kukin on selvinnyt pandemian aiheuttamasta eristyksestä. • **3.11.** Outi Kecskemetin kirjaesitys. • Tervetuloa entiset ja uudet klubilaiset.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden 3. tiistaina klo 14 messu katedraalissa, sen jälkeen yhdessäoloa seurakuntasalissa. Päivät ovat **19.10., 16.11 ja 21.12.**

Teemu Sippo SCJ
Christus fons vitae
 30 saarnaa vuosilta
 1978–2020

Tähän kirjaan valitut 30 saarnaa vuosien varrelta kutsuvat yhä uudelleen palaamaan Kristuksen luo ja ammentamaan hänen rakkaudestaan elämän täyteyden.

KATT, 144 sivua, hinta 20,-

katolinenkirjakauppa.net

Puolalainen katolinen ryhmä "valloitti" Suomen

Elokuussa Suomessa vieraili harvinaislaatuinen katolinen ryhmä Puolan etelärajalta Cieszynin kaupungista. Kyseessä oli 20 hengen ryhmä, jossa oli mukana pappi, muutama sääntökuntaveli, kymmenen kehitysvammaista tai psyykkisesti sairasta aikuista miestä ja heidän hoitajansa. Matkan teemana oli "Suomen valloitus" – ryhmä ajoi viikossa viidellä autolla Helsingistä Rauman kautta Rovaniemelle ja sitten Rukan kautta takaisin. Kohokohtina olivat Muumimaailma Naantalissa ja joulupukki napapiirillä. Paluumatkalla Puolaan ryhmä pysähtyi vielä pariksi päiväksi Liettuassa vierailukseen keskiaikaisessa Trakain linnassa.

Sain opastaa ryhmää Helsingissä 18. elokuuta kahdeksan tunnin ajan. Kävimme Kustaa Vaasan puistossa: Kustaa Vaasa, Helsingin perustaja, oli Sigismund III Vaasan isoisä, ja Sigismundhan siirsi Puolan pääkaupungin Krakovasta Varsovaan. Kävimme Senaatintorilla, Seurasaarella, Oodissa ja Pyhän Henrikin katedraalissa, missä ryhmä sai viettää puolankielisen messun ja tavata ursuliinisariamme. Majapaikkana Helsingissä oli Rastilan leirintäalue.

Yksi ryhmäläisistä, Józek, oli vakavammin vammaainen – hänet piti aina nostaa bussista pyörätuoliin ja takaisin. Hän oli kuusissakymmenissä eikä pystynyt paljon puhumaan, mutta ymmärsi, mitä tapahtui, oli aina iloinen eikä valittanut mistään. Ryhmän johtaja Jola ja pappi Tomek totesivat, että Józekilta voi oppia elämää. Samoin Jola kertoi oppineensa takapenkillä istuneilta keski-ikäisiltä miehiltä arvostamaan jopa pimeällä ajamista – heille matka Puolasta Suomeen oli merkinnyt ensimmäinen yöajoa koko elämässä.

Opin samalla tuntemaan minulle en-

nestään täysin vieraan Pyhän Jumalan Johanneksen sairaalasääntökunnan (*Ordo Hospitalarius Sancti Ioannis de Deo*, O.H. – puolaksi tuttavallisemmin *Bonifratzy*, italiaksi *Fatebenefratelli*), jonka ylläpitämässä sosiaalitalossa ryhmäläiset normaalisti asuvat. Pyhä Jumalan Johannes oli portugalilainen ja eli 1500-luvulla. Sääntökunta on erikoistunut juuri psyykkisesti sairaiden auttamiseen, Puolassa se on toiminut jo 1600-luvulta.

Ryhmä löysi minut oppaaksi netin avulla puoliksi vahingossa – emme siis ennestään tunteneet, mutta varsinkin johtajan ja papin kanssa syntyi nopeasti välitön yhteys. Sain autettua ryhmää viikon aikana "lennossa" niin, että pappi saattoi viettää messun Rauman Pyhän Ristin kirkossa ja Vaasan Pyhän Sydämen kappelissa. Kappelin ryhmälle avanneet Lasse ja Erna yllättyivät iloisesti "enkeliryhmän" suunnitelmattomasta messusta.

Ranualla koettiin vielä jonkinlaista "ekumeenista kirkkohistoriaa", missä paikallisen ev.lut. seurakunnan vanhoillislestadiolainen kirkkoherra antoi seurakuntakirkon ryhmällemme käyttöön sunnuntaimessua varten. "Oli ilo minulle, kun voin tällä tavoin palvella", kirkkoherra totesi. Hän oli itse saanut kokea vastaavaa vieraanvaraisuutta katoliselta kirkolta toimiessaan ulkomailla turistipappina.

Jo mainittujen paikkojen ja kokemusten lisäksi matkan kohokohtia olivat Ranuan eläinpuisto, Oulangan kansallispuisto, Lapinoppaana spontaanisti toiminut poro ja tietysti hyvin varustetut ja mukavat mökit, joista saattoi päästä suoraan saunasta luontoon uimaan. Matkalle muodostui myös tietynlainen Vaasa-dynastian teema, sillä Kustaa Vaasan puiston ja Vaasan kaupungin lisäksi ryhmä pysähtyi myös

Porissa kaupungin perustajan Juhana Herttuan (Kustaan poika ja Sigismundin isä, Katariina Jagellonian mies) patsaalla. Myös Yyterin ranta oli monelle ryhmäläiselle elämys, vaikkei uimasäästä ollutkaan puhetta.

Ryhmä iloitsi myös ekumeenisesta kokemuksesta Suomessa. Katolis-luterilaisuus oli ryhmälle tuttua, sillä Cieszyn on Puolan luterilaisuuden keskuspaikka. Siellä katolilaisia on vain niukasti enemmän kuin luterilaisia. Yksi ryhmän hoitajista olikin puolalainen luterilainen. Ryhmä tykättyi Suomeen niin, että kerran jos toisenkin pohdittiin sairaalasääntökunnan tulemistä tänne pohjoiseen tai mahdollisia tulevia matkoja muiden osallistujien kanssa. Sääntökunnan sosiaalitalossa on yhteensä toistasataa asukasta. Johtaja haluaa viedä heitä vuorotellen ulkomaanmatkoille näkemään maailmaa ja laajentamaan perspektiiviä. Häntä inspiroi ja ilahduttaa, kun asukkaiden silmät ja sydämet avautuvat.

"Yksi asukkaista kertoi elämäntarinansa vasta tällä matkalla, ja toinen alkoi matkan jälkeen käydä messussa. Kaikki ovat todella onnellisia ja kertovat matkasta muille asukkaalle koko ajan", johtaja Jola ja isä Tomek kertovat "Suomen-valloituksen" vaikutuksista.